

Glasilo Jugoslovanske kmetске zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. • Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Volitve gospodarskih odborov.

Kaj so gospodarski odbori?

O gospodarskih odborih in o volitvah teh samoupravnih edinic — seveda z omejeno samoupravo — smo pisali že pred leti. Na kratko bodi še enkrat povedano, da so gospodarski odbori javno-pravne korporacije, ki obstoje le na bivšem Kranjskem, in kojih naloga je, oskrbovati posebno premoženje podobčin, sosesk ali vasi, in pa ono posebno premoženje, ki ni kot javno imetje last sicer cele podobčine, soseske, vasi, marveč le gotovega števila tako zvanih »upravičencev«. — Merilo za prvo ali drugo kategorijo je predvsem vknjižba lastninske pravice v zemljiški knjigi, lahko pa tudi dosedanja praksa, ali, kakor pravi zakon: stara trdna navada.

Javno-pravni značaj.

Za vsako premoženje pa je dan kriterij javnosti, dan javno-pravni značaj, najsi je vknjižena lastninska pravica na celo podobčino, sosesko ali vas, ali le na gotovo skupino upravičencev. To je treba izrečno poudarjati — posebno še zategadelj, da se tem jasneje spozna razlika med te vrste javnim premoženjem in med premoženjem, ki je tudi skupna last, toda je izrečno označeno in tudi vknjiženo v zemljiški knjig kot »solastnina« (Miteigentum), a se ne upravlja po javnem, ampak po zasebnem pravu — kot zasebna last po določbah občega državlanskega zakona (§§ 825—858 o. d. z.).

Uprava javnega premoženja sosesk in upravičencev.

Kako se upravlja javno premoženje podobčin, sosesk ali vasi, in javno premoženje skupin »upravičencev«, ureja deželni zakon za bivšo Kranjsko z dne 1. avgusta 1912. leta, dež. zak. št. 49, s katerim so bile izpremenjene naredbe v dodatku II. k staremu občinskemu redu glede gospodarstva z imetkom posameznih sosesk (podobčin).

Posebno važna je izprememba tega dodatka z novim zakonom ex 1912., ki je seveda še vedno v celoti veljaven — saj ni bil doslej razveljavljen ali izpremenjen

še z nobenim drugim zakonom —, v tem pogledu, da se mora voliti po njem gospodarski odbor tudi za vsako premoženje, ki imajo do njega pravico le gotove skupine »upravičencev«. Tega določila namreč ni imel omenjeni dodatek II. k staremu občinskemu redu.

Volitve gospodarskih odborov.

Namen današnjega članka ni, razpravljati o načinu, kako gospodari in kako upravlja podobčinsko, soseskino in vaško premoženje, ali pa premoženje »upravičencev« ta, po navedenem zakonu iz 1912. l. izvoljeni gospodarski odbor. — Pred očmi imamo le volitve v te javne korporacije in način odnosno načela, po katerih naj se volitve izvedejo. — V tem pogledu je nastala popolna zmeda, odkar imamo novi občinski volilni red. — Od tedaj nadalje namreč oblastva ne vedo, kam dejati gospodarske odbore.

Ko se je po furtimaško izfabriciral v par dneh zadnji občinski volilni red, se je na volitve gospodarskih odborov enostavno pozabilo in — zakon iz 1912. l. je ostal neizpremenjen. — No, in kaj potem?

Kateri volilni red naj velja?

Potem je nastalo kolebanje: ali naj se volijo gospodarski odbori — po novem ali starem? Poizkusilo se je oboje, in izdajale so se odredbe, ki so bile čisto kontradiktorične, t. j. nasprotujoče si druga drugi. — Mimogrede omenjeno — napravil se je tudi že poizkus, da bi se enostavno odpravili gospodarski odbori ter bi se uprava zgorej omenjenega premoženja poverila občinskemu odboru. To pa je ob odporu prizadetih korporacij in deloma tudi občin padlo v vodo, posebno zato, ker more biti obstoječi zakon razveljavljen edino z zakonom, ki mora biti torej sprejet v narodni skupščini.

Oblastva niso na jasnem.

Kaj tedaj? — Odprto je še vedno vprašanje: kako naj se volijo gospodarski odbori? — Nesporno je, da se voliti morajo, ker obstoje; ker je tu zakon; in pa, ker in kjer je že potekla njihova funkcionska doba. — Pustimo ob strani vse drugo, kar se je doslej pisalo o gospodarskih od-

borih, ter vse dosedanje oblastvene odredbe ter se pomudimo le pri zadnji, ki jo je izdal veliki župan vsem podrejenim organom dne 7. aprila 1926, U. br. 4703. — Ondi stoji, da se volitve gospodarskih odborov v posameznih podobčinah in soseskah ne morejo več vršiti po starem občinskem volilnem redu, ki je razveljavljen z zakonom o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji z dne 18. februarja 1922. leta, in ker določa § 58. tega zakona, da se razveljavljajo s tem vsi občinski volilni redi, ki so do tedaj veljali v Sloveniji. Volitev gospodarskih odborov — pravi dalje navedena odredba vel. žup. — pa se tudi ne more vršiti po določilih novega zakona o volitvi v občinska zastopstva, ker velja ta zakon le za občinska zastopstva, ne pa za volitev kakih drugih korporacij, kakršne so podobčine in soseske, ki imajo svoje posebno premoženje. — Zato — pravi veliki župan v svoji okrožnici — ne preostaja drugega nego, da dosedanja gospodarski odbori do nadaljnjega poslujejo še naprej, dokler ni razloga in povoda za postopanje po drugem odstavku točke 10. zakona z dne 1. avg. 1912, dež. zak. št. 49 (— to se pravi, dokler ne bo potrebe nastavljeni gerente).

Sedaj pa bodi dovoljeno nam, da povemo svoje mnenje.

Ali je treba odlašati z volitvami?

Čemu naj bi bil v izpodtiko občinski volilni red, da bi ne mogli voliti gospodarski odbori po — splošnih principih in smernicah, ki veljajo za volitve v javne upravne korporacije v občeh? — Saj vendar velja zakon z dne 1. avgusta 1912. l. še popolnoma v vsem obsegu. Ta zakon določa v 2. in 3. točki čisto jasno, kdo ima pravico voliti, kdo in kako mora sestaviti volilni imenik, in kdo sme ali ne sme izvoljen biti. — Bistveno se kaj malo razločujeta prejšnji in novi občinski volilni red v tem, kdo je izključen od aktivne in pasivne volilne pravice. Če pomislimo, da v tem pogledu veljajo bistveno ista načela za volitve v vse javno-pravne korporacije, tedaj to pač ne more biti ovira, da bi se ne mogle izvršiti volitve v gospodarske odbore, za katere veljajo po navedenem zakonu čisto individualna določila.

Davčni predpis naj velja!

Ali naj bo ovira davčni cenzus? Čemu pa? Ali ni vzlic vsem principom o splošni in enaki volilni pravici dana sankcija za davčni cenzus n. pr. pri volitvah v zbornico za trgovino, obrt in industrijo? Zakaj naj bi ne mogel veljati davčni cenzus za volitve gospodarskih odborov? Saj je postavna naloga teh odborov edino te, upravljati premoženje podobčin, sosesk, vasi ter upravičencev, a za to imajo interes le tisti, ki so v resnici lastniki takega premoženja in imajo pravico do užitka. Vse kaj drugega je pri občinah. Tam mora pri volitvah v občinske odbore priti splošna in enaka volilna pravica do popolne veljave. Pri občinskem gospodarstvu je prizadet vsak poedini občan, in je prizadeta vsa javnost, dočim pri gospodarstvu s soseskim premoženjem in premoženjem upravičencev, to ni.

Volilni imeniki za gospodarske odbore.

Člen 2. zakona o gospodarskih odborih iz l. 1912. določa, da jih volijo za dobo treh let le oni občani, katerim je v dotični podobčini ali soseski najmanj eno leto predpisan direktni davek, od katerega se pobirajo občinske doklade, a člen 3. določa, da tvorijo vsi volilci eno volilno skupino, in še to, da mora sestaviti volilni imenik župan. — Proti takojšnji sestavi volilnih imenikov torej absolutno ni nikake zapreke, in ni enostavnejše stvari nego to. Če je pa sestavljen volilni imenik, tudi ne more biti zapreke, da bi se ne izvršilo drugo dejanje volilnega postopanja, to je volitve same.

Seveda je tu nek pomislek, ali recimo tudi dvoje pomislekov: prvič glede načina glasovanja (z glasovnicami ali s kandidačnimi listami in kroglicami), in drugič glede izvrševanja volilne pravice s pooblastili.

Način glasovanja z glasovnicami in pooblastila.

Sedaj nastaja tudi za upravne juriste potrebno vprašanje: Zakaj pa bi glede volitev gospodarskih odborov ne mogle veljati smernice prejšnjega občinskega volilnega reda, na katerega se pozivlje zakon o gospodarskih odborih z dne 1. avgusta 1912, dež. zak. št. 49, ker je ta zakon še povsem v veljavi? — Nesporno je, da je bil namen novega zakona o volitvi v občinska zastopstva (po § 58.) izpremeniti le volilni red za občine same; ničesar drugega. Zakaj bi torej ne mogel veljati prejšnji tudi še nadalje, v kolikor se tiče volitev gospodarskih odborov po posebnem veljavnem zakonu? Saj ne gre za ničesar drugega nego za golo formalnost glede načina izvedbe volitev. — Vzemimo glasovnico. Ali ni precej vseeno, če se glasuje s kroglicami ali z glasovnicami? Tajnost je zajamčena, če se ne izvrši oddajanje glasovnic v kuvertah. Saj se voli tako tudi v Delavsko zbornico in v Zbornico za obrt, trgovino in industrijo. — V zakonu predpisana rumea barva za glasovnice (in vol. kuverte za volitve gospodarskih odborov pač lahko odpade. — Če se pa odredi način glasovanja s kroglicami

in s kandidačnimi listami, menimo, da je tudi ta način mogoč pri volitvah gospodarskih odborov, ker bi ne bil z njim prav nič kršen princip zlasti pa ne namen zakona. — Oblastvu pač ni treba drugega, nego dati občinam striktna in točna navodila, kako naj se izvrše volitve. — A volitve, to je glasovanje s pooblastili? — Tudi glede teh ne more biti pomisleka. Za pooblastitelja kakor tudi za pooblaščenca je vsekako čisto vseeno, ali voli potem z glasovnico ali s kroglicico kandidačno listo, ali kandidate, ki morajo biti itak navedeni v obeh primerih. — Sicer pa: ali je načelo o pooblastilih odpravljeno? Ni, kar vidimo zopet pri volitvah v trgovsko, obrtno in industrijsko zbornico. Zakaj bi bilo to izključeno za gospodarske odbore po zakonu, ki je še v veljavi?

Torej na dan z volitvami!

Iz navedenih izvajanj sledi, da ni prav nobenega razloga, še nadalje odlašati z volitvami gospodarskih odborov, ki imajo ponekod oskrbovati premoženje velike vrednosti. Nemoralno je, če obstoje za oskrbovanje takega premoženja gerentstva, in če oskrbujejo premoženje neizvoljeni ljudje, ki niso prišli do tega gospodarstva na osnovi zakona.

Kaj pišejo nasprotniki.

Dr. Koroščeve želje. Te dni so poročali razglaški listi, da bi utegnili priti SLS po svojih predstavnikih v vlado. »Kmetijski liste« se je že nezanesljivih časopisnih poročil tako prestrašil, da je napisal pretekli teden cel uvodnik o »Koroščevih željah«. Gospod Pucelj naj se nikar preveč ne boji za svoj stolček. Dr. Korošec ni zloben človek in če bo SLS res v vladi, tudi samostojnim kmetom ne bo slabše ko je zdaj. Pa še nekaj naj zeleni generali pomnijo: boj za avtonomijo Slovenije bi tudi s slučajnim vstopom SLS v vlado ne bil končan. Ta boj je za slovenskega kmeta življenjskega pomena ni nič protidržavnega in vodi do sigurne zmage, ker je zanj ves slovenski narod. — Dr. Korošec pa ima ta čas gotovo samo eno željo: da ga v boju za gospodarsko samostojnost Slovenije podpirajo vsi zavedni Slovenci.

»Nova pravda«, glasilo narodnih socialistov svetuje rudarskemu delavstvu kot edino pomoč k izboljšanju razmer »borbenost v nacionalni in državni smeri«. Prazna fraza, ki bo trpečim prav toliko izboljšala položaj, kot neslani »Pravdine« dovtipi v zabavnem kotičku. — V istem članku hvali glasilo narodnih socialistov položaj delavstva na Češkem in v Nemčiji. Seveda je »Novi pravdi« težko povedati, da sedi v svobodomiselni češkoslovaški republiki skoraj ves čas v vladi tudi češka ljudska stranka in da ima odločujočo vlogo v Nemčiji »centrum«, torej tu in tam ti preklicani —klerikalci.

Društva sv. Barbare na Vestfalskem v Nemčiji, seveda »Novi pravdi« niso všeč, ker so preveč verska in baje premalo narodna in pa ker jih vodijo duhovniki. Zato da vestfalski Slovenci niso

zavedni in se jim slabo godi. Pa se molite, ljubi narodni socialisti. Da narodnost, ki ne temelji na verskem in нравnem temelju, malo pomeni, vidimo pri primorskih Slovenceh: pod katoliško zastavo zbrane množice slovenskih kmetov in delavcev vztrajajo v boju za vero in narod, svobodomiselnih hira — narodnjaštvo pa večinoma izginja v valovih italijanstva in fašizma ter celo preganja in izdaja — rodne svoje brate.

Globokoveren človek ne more biti tat. »Narodni dnevnik« je priobčil te dni uvodnik o vzrokih pokvarjenosti današnje mladine. Pravi, da je v prvi vrsti temu kriva povojna doba in z njo združene nepovoljne socialne razmere. Treba da je te urediti, pa bo dobro. Vendar zanika »Narodni dnevnik«, da bi pri pokvarjenosti mladine igralo glavno vlogo slabe knjige, kinematografi, brezbožna vzgoja itd. Naše mnenje je sledeče: Samo izboljšanje gmotnih razmer še ne bo privedlo človeške družbe v pravi tir, kajti tatvin, posebno milijonskih tatvin ne izvršujejo v prvi vrsti neizobraženi in revni, temveč, skoroda še v večji meri bogati in vsega siti ljudje. Predvsem je nujno »trebna srčna preroditev poedincev.

V tem oziru imajo, ne drugoverstvo, ampak glavno nalogo cerkev, šola, domača hiša in dobra izobraževalna društva. V kolikor sta krivi današnjih razruvanih razmer šola in družina, naj razmišlja »Narodni dnevnik«, ki očita cerkvi, da v tem oziru ne deluje, kot bi lahko. Trditev je krivična. Če bi vsak katoličan živel vsaj polovico tako, kot uči najbolj preziran duhovnik, bil bi na zemlji pravi raj. Ali »Narodni dnevnik« ne ve, s kako velikimi težavami se ima boriti učeča Cerkev? Koliko ljudi je, ki ne slišijo leto za letom nobenega cerkvenega govora, in koliko je časopisov in knjig, ki naravnost in nenaravnost, z nemoralnim in protiverskim pisanjem podirajo, kar Cerkev s trudom zida. In, ali nekatere izobraževalne in telovadne organizacije, po pravilih in izven njih, nimajo naravnost za svoj cilj, da izpodbijajo, ne samo ugled duhovništva, temveč tudi temelje vere in Cerkve. — Neizpodbitno dejstvo je, da celo dobrega člana človeške družbe pokvarijo ne le slabi tovariši, ampak tudi slabe knjige, opolzke gledališke igre in kinematografske predstave. Tudi mnogi plesi in »narodna« popivanja ne praznijo le žepa, temveč človeka prej poživinjajo, kakor izobrazujejo. V tem oziru svoboda, posebno pri mladini, ni na mestu, in je omejitev nujno potrebna, čeprav se ji upira človeška narava. — Priznanje svobodomiselnega »Narodnega dnevnika«, da globokoveren človek ne more biti tat, je za dobrega katoličana nad vse častno. Delujmo torej vsi, da odstranimo vse, kar je globokovernosti našega naroda še na poti, in dobro in hitro bomo ozdravljeni.

Proti militarizmu, a vendar za uničevanje človeškega rodu so socialdemokratje. Na zadnjem svojem občnem zboru v Celju so namreč zahtevali, da se paragrafi, ki določajo strogo kazen za ubijstvo spočetja — omilijo. Nov dokaz nečloveškega protisocialnega in protiverskega stališča rdeče internacionale.

NOVICAR

Zopet strašne povodnji.

Pretekli ponedeljek je začel liti dež. Ponekod se je utrgal oblak. Od suše že čisto trda zemlja ni mogla sproti piti preobilne padavine, struge niso mogle požirati vode in nesreča je bila tu. — V naslednjem prinašamo podrobnejša poročila, ki pa niso še popolna in najbrž tudi ne popolnoma točna, ker so prva poročila in se marsikaj še ni moglo ugotoviti, kakšno je stanje in kaj se je vse zgodilo.

Na Viču.

Na Viču je bila povodenj, kakršne še ni bilo, odkar stoji Vič. Glinšica je narasla nenadoma vsled silnega vodnega vala, ki se je privalil izpod Rožniškega hriba. Voda je prestopila bregove in je preplavila celo Rožno dolino. Okoli pol 6. ure je segla voda prav do mitnice na Tržaški cesti takoj za tob. tovarno. Vse hiše do tam so bile v vodi. Prebivalci so hodili po vodi in jo brodili nekaj čez gležnje, malo dalje pa je bila voda že do kolen in naprej še čez pas. Prebivalce, posebno ženske in otroke, so vozili domači in okoliški fantje boski z visoko zavihanimi hlačami iz poplavljenih Tržaške ceste pa do mitnice v dvokolesnih vozičkih in drugih vozilih.

Pravili so, da je potegnil val s seboj tudi dvouprežni voz posestnika Malisova z Viča. Posestnika so dobili skoro nezavestnega ob bregu, kaj pa se je zgodilo z vozom, domači niso vedeli povedati, ker v silnem naliivu in v temi ni bilo možno prodirati dalje. — Pod vodo je seveda tudi cela Rožna dolina. — Silno narasla je tudi Gradaščica in je poplavlila ozemlje na obeh straneh. Podrla je tudi vse manjše mostove in brvi. Tam so reševali in pomagali ljudem gasilci na konjih. Voda je silno drla, valovi so vedno bolj naraščali in odnašali vse, kar so dosegli. Poplavljen je cela tamošnja okolica — škoda je ogromna, neprecenljiva. — Tudi od tam poročajo, da do sedaj ni človeških žrtev. Poginilo pa je veliko posebno manjših pa tudi večjih živali, ke se prestrašene, zbegane in podivjane vsled nenadnega naliva niso mogle rešiti, domačini pa so morali gladeti, da so spravili svoje družine in najbolj potrebno obleko na varno.

V ponedeljek zvečer so došla naslednja poročila:

Stari Vič je ves pod vodo. Hiše so deloma do streh v vodi. Nova vas je 2 metra v vodi. Z Logom sploh ni mogoče dobiti zveze, tam je že ob 3 popoldne bila voda že do oken.

Tržaška cesta v zgornjem delu je en sam deroč hudournik. Pri cerkvi in župnišču, oziroma pred občinskim uradom in Sokolskim domom je voda 1 meter visoka. Kako silna je tam poplava, se razvidi iz tega, da sega čez domom je voda 1 meter visoka. Voda odnaša vse, svinjake, dele pohištva, šupe in živali. Tam je vsak promet izključen razun po železniški progi. Vlaki vozijo čez poplavljenno ozemlje z malo brzino. Strašna sila vode se more razbrati iz tega, da je podrla močno debelo betonsko ograjo okoli župnišča. Okoli cerkve sv. Antona stoji voda do vrhnjih stopnic. Leseni mostovi in brvi, tako most od glavne ceste k tovarni Vojnoviča, je podrt.

V Rožni dolini je voda poplavlila vse hiše do oken pritličja.

V Trnovem.

Gradaščica je pridrvela s tako silo in s tako obilico vode, da je bila vsa Kolezija in velik del Mestnega loga pod vodo, zatvornico tik pred izlivom v Ljubljano je voda igraje odnesla, most pa je tako poškodovana, da bodo morali cel temelj narediti nov. Voda je vdrla v mnoge hiše, da so ljubljanski poklicni gasilci imeli cel dan pozno v noč dovolj dela, da so odstranjevali večji onevarnost.

Pri Medvodah.

Iz Medvod je došlo naslednje poročilo: Neurje, ki je včeraj pridrl nad Medvode, je bilo strašno. Vode so pridrle iz Zirov, kjer se je utrgal oblak. Orožništvo v Zireh je aviziralo orožniško postajo pri Medvodah, da bo glavni val pridrl po Sori v Medvode med 3. in 4. uro. Toda prišel je mnogo prej; že ob pol treh je začela voda z veliko silo naraščati. Tekom 10 minut je narasla za več nego 2 metra. Naraščanje se je vršilo s tako naglico, da je bila ob 4 popoldne tovarna za papir v Goričanah že do prvega nadstropja pod vodo. Ljudje so pobegnili z največjo naglico. Zadnje tri delavce so rešili preko streh.

Obrat je naravno treba popolnoma ustaviti. Voda je preplavila ves prostor, kjer je les za celulozo ter z veliko silo drla čezenj. S seboj je odnesla 700 do 1000 kubičnih metrov lesa, dalje precejšnje število vagonov papirja. Most, ki veže škofovo graščino po občinski cesti s tovarno, je zgrmel v vodo. Poleg tega so se podrle vse naprave mostišča in vse tvorniške zatvornice.

Velika sreča je, da se je velik del lesa, ki ga je voda odnesla iz skladišča levo ob tovarni, zasidral in tako napravil naraven jez, sicer bi bil vodni val porušil tudi samo tovarno za celulozo.

Pogled na razlito vodo je bil grozen. Voda je imela značilno rdečo barvo znamenite ilovice. Okrog 6 je začela voda padati, vendar pa ne s tako brzino, kakor je naraščala. Po vodi so plavali prašiči, krave, les, poljsko orodje in podobno, sploh vse mogoče, kar je mogla voda odnesti. Tej obilici odplavljenih predmetov so se v Goričanah pridružile ogromne mase lesa in vagonov papirja.

Most čez državno cesto pri Medvodah je voda na dveh mestih razdrila. Promet na Gorenjsko se vrši preko Tacna. Sava sama je pri Medvodah popolnoma normalna, medtem ko je Sora tako narasla, da dosega spodnje ogrodje železniškega mostu čez Soro pri Medvodah. Šušteršič v Medvodah je silno veliko trpel. Njegova hiša je bila pod vodo, samo sleme je gledalo ven. Vodne mase so najbrž odnesle tudi žago, kajti v času, ko je bil Vaš dopisnik na licu mesta, je ni bilo videti iz vode.

Pri Tacnu so ljudje na mostu in lovijo plavajoče blago in ga vlačijo na suho. Tvorniško vodstvo je naprosilo prebivalce ob Savi, da naj ves les, katerega le morejo potegniti

iz vode, rešijo. Tovarna je pripravljena povrtniti vse stroške za reševanje. Ljudje so res z veliko požrtvovalnostjo vlekli plavajoče blago iz vode in storili, kar je bilo v njihovih močeh.

Človeških žrtev dosedaj ni. Kolikor se je dalo ugotoviti, so se iz tovarne rešili vsi. Mogoče je, da je bilo kaj žrtev v Zireh. V samih Goričanah ni nihče od nikoder javil, da bi koga pogrešal. Tovarna je z veliko požrtvovalnostjo pomagala delavstvu, da je pobegnilo in se rešilo. Tovarna sama ima ogromno škodo, kajti vsi jezi in vse zatvornice so se udali vodnemu pritisku in se porušili.

Od Skofje-Loke.

Najhujša pa je bila katastrofa v okolici Skofje Loke. Danes, ko to pišemo, še ni dognana, kako velika in obsežna je ta nesreča, gotovo pa je, da je večja, kot so bile vse dosedanje. Sreča je edinole ta, da se je povodenj razlila podnevi. Poročilo pravi:

Včeraj ob 10 dopoldne je začela Poljanščica silno naraščati. Naraščala je vedno hitreje in okrog poldneva je že dosegla novi železobetonski most, ki veže Skofjo Loko s Puštalom. Vendar je rastla še naprej in dosegla okrog pol 8 maksimum, ki ga tudi najstarejši ne pomnijo in si ga domačini, ki tega na lastne oči ni videl, niti predstavljati ne more. — Vsi, ki so videli povodenj lansko in predlansko leto, trdijo, da obe povodnji nista niti s e n c a proti včerašnjim.

Grozota, ki jo je vzbujal pogled na divjajoče morje Poljanščice, se ne da popisati. Par zgledov: Cesta, ki vodi iz Skofje Loke v Poljane, je uporabna do prve vasi, t. j. do Podpurfelce; od tu pokriva cesto voda, brzovavni drogovi so polomljeni, — zveza z nadaljno dolino pretrgana. Pogled skozi daljnogled je pokazal, da je v Bodovljah nekaj hiš v vodi, vse ravno polje po dolini pa je poplavlila besneča in peneča se rjavordeča masa, ki odnaša kozolce, ruje drevje, podira in ruši vse, kar ji je na poti.

Pri Podpurfelci je dolina široka okrog 500 m. Vseh 500 m je struga Poljanščice. Neverjetno, a res! Na kratko. Vse ravno polje od Podpurfelce do Puštala je pod vodo, pa ne stoječo, ampak pod deročim vletokom. In voda koplje, odnaša rodovitno prst, ruje najmočnejša drevesa, ki so stala 50—100 m od prejšnje struge. Če se pa drevo ne ukloni, pa nanese za njim toliko dračja, hlodov, dreves, da ga končno ogromni pritisk prelomi kot palico.

Ves Viršk je kot ogromno jezero ob viharju. In Puštali Ko voda naraste, je tako zvana »Kernčkov« hiša do slemena v vodi. Skladišče g. Guzelja (p. d. Balanta) prav tako, šupo g. Oblaka (p. d. Poličarja) je voda enostavno dvignila in odnesla, ravno tako vse sklade hlodov; visoke skladovnice desk g. Hribarja (p. d. Dobravca) je pa silni pritisk spodnesel in odnesel. Kaj pa Puštalska brv! Vsem povodnjim je klubovala — ni je več; in kapelica sv. Janeza, na najvišji pečini sezidana, je šla za njo... Jez g. župana Hafnerja — kaj vemo, kaj je z njim? Morda je zasut, morda

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

odnešen. Pol Puštala je bilo v vodi, vsaka hiša je dobila svoje, da o vrtovih niti ne govorim. In Sturmova hiša! Na 7—8 m visoki pečini nad nivojem vode kraljuje, pa tudi ob njo je že butal val! — Njej nasproti pa mlin in žaga g. Župana! Prtiličje mlina je bilo vse v vodi, žaga prav tako. Hiša g. Mavrija do vrh oken v vodi, prav tako mehanična delavnica g. Hišnerja, strojarne g. Kraševica, in tudi dvorišče mlekarne je bilo pod vodo.

Kaj pa Puštalski železobetonski most? Popoldne je začela pljuskati voda čez, ob 1 se je valila že čez ograjo, ob 2 že ni bilo več ograje, cesta na obeh krajih mostu je za 5 do 7 m izgubila, odnesel jo je nalive, most sam, solidno delo tvrde »Slograd«, pa je stal edino še na svojih treh podpornikih. Ob 3 pa je, kakor pripovedujejo očividci, voda v silnem navalu direktno dvignila most, ki ga takoj nato ni bilo več.

Kovačnico, p. d. Fužine, ob izlivu obeh Sor, je naval direktno pomedel že okrog 12. Sosedne hiše na Studencu v Škofji Loki so stalo skoro vse v vodi, 4—5 celo do vrh oken. Zidani hlev za Savodnom (zlivom obeh Sor) in šupo je nalive pomedel. Vse polje proti Suhi je ogromen veletok. Ko je dosegla Poljanščica maksimum, je divjala tako, da je razrušila most na Suho čez Selčico do polovice! Voda je drla do tako-zvanih perferancarskih stopnic in do hiše g. Potočnika p. d. Kvedra.

Puštali in Bodovlje so čisto odrezani od Škofje Loke. V Zminec morajo iti čez grič. Kaj pa Log, Visoko, Poljane, Gorenja vas itd. Več kot gotovo je, da so šli vsi mostovi od Škofje Loke navzgor, iz najrazličnejših predmetov, ko jih je vlekla s seboj deroča voda, pa lahko sklepamo, da je marsikak dom porušen do tal, premnogo družin brez strehe.

Človeških žrtev hvala Bogu do sedaj še nil Govorilo se je sicer, da je utonil en otrok v Puštalu, sigurnega seveda ni nič znanega. Količina žrtev je pa zahtevala Poljanščica višje gori, pa ni znano.

Poročil iz drugih krajev, posebno s Štajerskega seveda si nimamo; verjetno pa je, da je tudi tam voda naredila veliko škodo.

d) O toči oškodovanim v novomeškem okraju. Delegat finančnega ministristva v Ljubljani, g. dr. Šavnik, je izdal dve okrožnici na davčne urade novomeškega okraja, da se proti onim davčnim obvezancem, ki so bili po toči oškodovani, ustavijo vse eksekucije (rubežni) davkov. Potemtakem je čisto jasno, da zarubljen ne bo nihče, če tudi sedaj davkarje terjajo plačilo davkov. Brez potrebe vznemirjajo davkarje davkoplačevalce s plačilnimi nalogi, ko vendar vedo za okrožnico g. delegata. Ljudem je okrožnica tudi poznana, zato je popolnoma nepotrebno, da se ljudi vznemirja. Davkoplačevalci naj vedo, da je prvotno naznanilo g. delegata še v veljavi.

d) Davčne olajšave za naše poplavljenec. Finančni minister dr. Perič je poslal na Hodžarjevo vprašanje radi poplav in nezgod v celjskem okraju in v Savinjski dolini pismen odgovor, da je dal delegatu v Ljubljani ukaz, da dovoli oškodovanim vse po zakonu določene davčne olajšave. Istočasno je odredil, da se glede oškodovancev ustavijo vsi eksekutivni ukrepi,

dokler se ne bo izvršil odpis davka, do katerega imajo po zakonu pravico.

d) Slovesno praznovanje 700 letnice smrti sv. Frančiška Asiškega se bo vršilo v Ljubljani v Spodnji Šiški obenem s slovesnim blagoslovljenjem in otvoritvijo njemu na čast zidane cerkve od 2. do 6. oktobra t. l. po sledečem dnevnem redu:

I. V soboto, 2. oktobra ob 4. uri popoldne: slovesno nameščenje velikega zvo- na v stolpu nove cerkve, z blagoslovom, govorom in petjem. Zvon bo prvokrat zapel na predvečer blagoslovljenja in otvoritve nove veličastne cerkve.

II. V nedeljo, 3. oktobra slovesno blagoslovljenje in otvoritev nove cerkve svetega Frančiška Asiškega;

a) ob 9 dopoldne slovesen sprejem škofovega namestnika mil. g. prelata A. Kalana; sodeluje duhovščina, šolska mladina, narodne noše, ostalo občinstvo. — Ob pol 10 uri slovesno blagoslovljenje in otvoritev nove cerkve. Nato govori preč. g. provincial dr. Regalt Čebulj, za tem pontifikalna sv. maša;

b) ob 3 popoldne poslovitev od zasilne cerkve (barake); nato slovesen prenos presv. Rešnjega Telesa v sprevedu iz zasilne cerkve v novo cerkev sv. Frančiška; sodeluje godba, šolska mladina, narodne noše in ostalo občinstvo. V novi cerkvi bo govor in litanije.

III. Od 4. oktobra (t. j. dan godu svetega Frančiška) do 6. oktobra:

Proslava sedemstoletnice smrti svetega Frančiška Asiškega v novi cerkvi.

Ta tridnevnicca se obhaja sledeče:

a) Vsak dan ob 6 zjutraj sv. maša z blagoslovom;

b) vsak dan ob pol 7 zvečer rožni venec, slovesne litanije in pridiga.

Udeležite se teh slovesnosti vsi! Zato vam je dana polovična vožnja za celo Slovenijo od 1. do 10. oktobra. Na vstopni postaji kupite karto do Ljubljane, zahtevajte mokri žig; karte v Ljubljani ne oddajte! Izkaznice, ki vam služijo s karto za vožnjo domov, dobite v Šiški v samostanu poleg nove cerkve.

d) Proslava sedemstoletnice smrti svetega Frančiška v Novem mestu. G. minister sobračaja je odobril z odlokom M. S. br. 23.934/26 z dne 24. avgusta t. l. polovično vozno ceno udeležencem proslave sedemstoletnice smrti sv. Frančiška Asiškega, ki se vrši v Novem mestu v dneh 1.—4. oktobra t. l. Popust velja od 1.—4. oktobra t. l. in to za prog: od Metlike do Stične, od St. Janža na Dolenjskem do Trebnjega in od Straže—Toplice do Novega mesta. Udeleženci kupijo na odhodnih postajah cele enosmerne, na drugi strani z mokrim postajnim dnevnim žigom žigosane karte, katere bodo veljale v zvezi s potrdilom o udeležbi na proslavi tudi za povratek.

d) Nove poštne znamke v spomin tisočletnice hrvatskega kraljestva bo izdala država za dobo 6 mesecev. Bodo pa 1 dinar dražje kot običajne. Seveda ne bodo obvezne.

d) »Cvetke« iz belgrajskih pisarn. Trgovski minister dr. Krajač je izdelal načrt za rešitev gospodarske krize. Ta načrt — pravijo trgovski in gospodarski krogi — je tako malenkosten in otročji, da kaže ve-

liko neuvidevnost ministra za reševanje gospodarske krize. Vendar je v tem načrtu g. Krajač razkril, kako se uraduje po belgrajskih pisarnah. Tako-le pravi:

»1. Kuhanje kave in čaja po pisarnah. V državnih uradih je zaposlenih do 150 tisoč državnih uslužbencev. Vzemimo, da pije po uradih kavo ali čaj samo tretjina teh državnih uslužbencev in da tretjina to dela dnevno trikrat, pa dobimo, ako računamo 50.000 ljudi po tri kave na dan in 300 delovnih dni v letu, 45 milijonov dinarjev, računajoč pri tem po eno kavo in čaj z enim dinarjem.

2. Prosim gospodo, naj obišče kak državni urad v prestolici in naj ostane v pisarni vsaj eno dopoldne. Motreč »delo državnih uslužbencev«, se bo vsak z lahkoto prepričal, da porabi večina uradnic vsaj tretjino svojega delovnega časa za pudranje in barvanje ustnic. — Naj otvori miznice njihovih miz, pa bo mesto aktov našel razne škatlice pudra, barvil, parfemskih steklenic itd. — Uvideli bodo, da so državni uradi izpremenjeni v male frizerske salone za dame.«

Mi pa vprašamo: ali so taki uradi sposobni voditi celo državo? Ne gre tu toliko za denar, temveč veliko bolj za to, da imajo vodstvo države v rokah ti uradi, ki imajo smisel samo za kavo, čaj, puder in šminke. Ni čuda, da vse vrag jemlje. Edina rešitev: avtonomija. V naših slovenskih uradih, dasi so se nekateri že nekoliko nalezli belgrajskih manir, se pa vendarle splošno zelo resno dela. Zato še enkrat: avtonomijo nam dajte!

d) Stanje bolnikov v bolnicah Slovenije. Dne 4. t. m. je bilo v vseh bolnišnicah v Sloveniji skupaj 2913 bolnikov; od tega v ljubljanski splošni bolnišnici 504, v ženski pa 119. Visoko je stanje duševne bolnih: 907; od tega v bolnici za duševne bolezni v Ljubljani 261, v blaznici in hiralnici v Ljubljani 227 in v bolnici za duševne bolezni 419.

d) Velik mladeniški tabor. Dne 10. oktobra se bo vršil pri Sv. Jurju ob Ščavnici velik mladeniški tabor. Ob pol 10 slovesna služba božja za mladenice s skupnim sv. obhajilom, potem zborovanje pod vodstvom mil. g. namestnika Fr. Časla iz Maribora. Popoldne žaloigra v 3 dejanjih »V satanovih verigah«. Mladeniči Marijinih družb, mladeniških zvez, Orli in vsi drugi ste vabljeni, da se udeležite te svoje prireditve, ki se vrši pri vsakem vremenu.

DOBRO BLAGO! NIZKE CENE!

»OBLAČILNICA«

manufaktur, trgovina na debelo in drobno
Ljubljana, Miklošičeva cesta 7

ima najlepšo in največjo izbiro raznega sukna, hlačevine, volnenega blaga za ženske obleke, barhenta, flanelle in drugega perilnega blaga

no izredno nizkih cenah.

Narečniki »Domoljuba«, kupujte manufakturno blago le pri »OBLAČILNICI«.

d Nova maša v Boštanj ob Savi. V nedeljo, dne 3. oktobra, bo obhajal pri nas svojo novo mašo naš rojak, č. g. Stan-ko Dobovšek, misijonar iz družbe misijonarjev Srca Jezusovega v Millandu na Tirolskem. Pridigal bo č. g. dr. Potočnik iz Ljubljane; na koru se bo pa izvajala orkestralna maša, Vabljeni vsi kmetijski šoli na Grmu enodneven čebe-

d Čebelarska podružnica novomeška privedi v nedeljo, dne 3. oktobra t. l. na larski tečaj s sledečimi predavanji: 1. Točenje medu za ozimljanje. 2. Prestavljanje čebel iz kranjčev v panje s premakljivim satiem. 3. Prva spomladanska opravila. Nekateri opravki se bodo tudi praktično pokazali v šolskem čebelnjaku. Pouk se prične točno ob 9 dopoldne. Udeleženci tečaja bodo dobili na kmetijski šoli kosilo proti plačilu 5 Din za osebo. — Kdor se želi udeležiti tega tečaja, naj se priglasijo po dopisnici na: Tajništvo Čebelarske podružnice novomeške, Grm, pošta Novo mesto, vsaj do sobote 2. oktobra.

d Slavenska banka je prišla v plačilne težkoče. Vršila so se pogajanja z drugimi bankami, da prevzamejo mirno rešitev, če bo to šlo. Žerjavovci, ki so slovensko gospodarstvo oškodovali že za stotine milijonov, so na ta svoj najnovejši »uspeh« zopet lahko ponosni. Vendar moramo pripomniti, da so pri vseh propadlih slovenskih milijonih liberalni zasebni žepi napolnjeni do vrha in da liberalni časopisi sijajno in razkošno žive od teh propadajočih slovenskih milijonov. Tako podlih, do dna propalih ljudi, kakor so sedanji mladi liberalci, Slovenija še ni nosila. Ko bo prišel čas, bomo povedali še precej več.

d Halo, dr. Žerjav je naznanil ljubljanskega škofa ministru za vere, ker je ljubljanski škof prepovedal ozir. odločno odsvetoval branje »Domovine«. In g. minister je odgovoril, da se bo pritožil na papeža. Sedaj bo pa dobil nos — toda ne ljubljanski škof, ampak g. dr. Žerjav. Zakaj ljubljanski škof vrši svojo višjo pastirsko dolžnost, da nastopa po cerkvenih postavah proti časopisu, ki udriha po duhovnikih, škofu, papežu, ki se norčuje iz verskih obredov, ki je pisal bogokletno o sv. Trojici, Materi božji, sv. Francišku itd. Ali je kakšen časopis proti katoliški veri ali ne, o tem ne bo razsojal pravoslaven minister, temveč samo katoliški škof. Zato bomo v verskih stvareh poslušali samo svojega škofa in nikogar drugega, tudi ministra ne, najmanj pa dr. Žerjava.

d Živinska sol. Na ponovno zahtevo Kmetijske družbe in naših poslancev je finančni minister dovolil, da se uvozi v Slovenijo 25 vagonov živinske soli, ki se bo posebno na zahtevo našega poslanca Škulja tudi pocenila. Finančni minister je dovolil ta uvoz pod pogojem, da se radi tega ne sme znižati porabi kuhinjske soli. To bo pa težko šlo.

d Učiteljice se bodo po novi ministrski odredbi smele močiti le, če bodo imele za to posebno dovoljenje od prosvetnega ministra.

d Odpoved mednarodnih tekem katoliških telovadnih organizacij v Rimu je celo Evropo zelo razburila. Italijanski listi

molče o vsem tem, ker jim je gotovo od vlade tako zapovedano. Kolikor se more dognati, je bil povod odpovedi naslednji: v mestu Macerata so malo pred tekmami zborovali katoliški akademiki. Tedaj so jih napadli fašisti s tako silo, da so morali 15 dijakov prepeljati v bolnico. Nevarno je bil ranjen dominikanski pater Iberti, ki bo najbrže ranam še podlegel. Frančiškanku Kordovi so fašisti slekli redovno obleko ter jo kot plen zmagoslavno nosili po mestu. Škof iz Macerate je komaj ušel skozi neka stranska vrata iz hiše zborovanja. Vatikan je nato iz protesta proti fašistovskim nasiljem tekme odpovedal, kar je bilo vladi silno neprijetno, ker je šla vest o fašistovskih krutostih zopet po celem svetu. Prepoved je trdo zadel naša Orle-tekmovalce, ki so se tako dolgo in naporno pripravljali na tekme.

d Omejitenv sprejema umobolnih. — Ker se kljub opetovanim objavam v časopisih, tičočih se omejitve sprejemov v opazovalnico, ozir. zavode za umobolne, še vedno ne vpoštevajo določila, podana vsled trajne prenapoljenosti, se še enkrat, a to zadnjič naznanja: Sprejeti se morejo le nujni, zavodne oskrbe absolutno potrebni slučajji — nujnost se mora v spričevalu utemeljiti — navedba o nevarnosti zase ali za druge z dejstvi dokazati. Vsi bolniki, ki so primerni za domačo oskrbo, se morajo odklanjati. — Gg. zdravniki naj upoštevajo ta opomin in take bolnike ne pošiljajo ter njim spremljevalcem ne povzročajo nepotrebnih stroškov. Privatniki in občine, ki se pozovejo za prevzete bolnikov iz zavodov, naj se temu pozivu takoj pokore. Ker bode prenapoljenost zavodov trajala, dokler se ne uresniči naše prizadevanje po otvoritvi novega zavoda, bode omejitev sprejemov ostala v veljavi tudi nadalje. Po tolikokratnih časopisnih objavah je umevno, da je brezpredmetno vsako pritoževanje zaradi zavrnitve oziroma zaradi stroškov. — Ravnateljstvo državnih dobroteljskih zavodov v Ljubljani.

d Misijonski koledar 1927 je dotiskan in ga bomo začeli tekom prihodnjih dveh tednov razpošiljati. Silo lepa in misijonsko značilna lanska naslovna slika se je ohranila tudi za letošnji (1927) koledar, le v drugih barvah je tiskana. Novost novega Koledarja je 16 strani slik v bakrotisku. Cena je ostala lanska — 8 Din. — Uprava Misijonskega koledarja, Ljubljana, Tabor 12.

d Blagoslovljenje rož Male sv. Terezike. Dne 30. septembra je smrtni in godovni dan Male sv. Terezije. Ves karmeličanski red pa obhaja njen godovni dan dne 1. oktobra. Zunanja slovesnost bo v Karmelu na Selu v nedeljo 3. oktobra. Lani smo božjo Ljubljenko proslavili s svečano tridnevnicco, ker je bila povišana na oltar. Letos nam pa Ona pripravlja dan veselja — dan rož. Sv. cerkev je namreč dala karmelskemu redu posebno dovoljenje in prednost blagoslovljati vrtnice v čast Mali sv. Tereziji. Vrtnice so bile njene ljubljenske v življenju. Obljubila je tudi »Po smrti bom trosila na zemljo dež vrtnice! Na rože se nanaša več njenih čudežev, bodisi na njih čudoviti vonj, ali kot beremo, da je Mala Cvetka nekatere resnično osrečila s

svezimi rožami, kar se je zgodilo pri bolni deklici v nekem zavodu ob Jadranskem morju. Z vrtnicami venča Križ, ki ga drži v roki. V Karmelu v Lisieuxu so imeli lansko leto 30. septembra blagoslovljenje vrtnic. Vse mesto je bilo kot rožni vrt v juniju. V časopisu Male sv. Terezije pripoveduje tujec, da ta dan ni mogel dobiti niti ene rože več, dasi je dospela v mesto nepregledna množina vrtnic. Prvič bomo tudi pri nas blagoslovljali rože Male sv. Terezije v Karmelu na Selu 2. oktobra ob 4 popoldne. Rože zadobe velik blagoslov, ki pomaga v boleznih in v vseh zadevah. Prinesite s seboj sveže ali umetne vrtnice! Dobiti jih bo tudi pri vratarki v Karmelu. Dne 2. oktobra bo ob 4 popoldne najprej svečan nagovor; nato blagoslovljenje rož in pete litanije z blagoslovom. V nedeljo 3. oktobra bo ob 6 tiha sv. maša. Ob 7 pridiga. Ob 8 slovesna sveta maša. Popoldne ob 4 pridiga, zopet blagoslovljenje rož, pete litanije z blagoslovom in sklep. Mala sv. Terezija ima med nami že toliko gorečih častivcev. Tudi pri sedanji slovesnosti bo vesela, čim več rož bo mogla trositi. Pridite, pridite ponje!

d Stekla mačka je ugriznila užitarico Nežo Slodnjak na Vodolah pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah. Ker je prišla prepozno v Pasteurjev zavod v Celju, je žena umrla v velikih bolečinah.

d Požar. Hiša in gospodarska poslopja so pogorela 22. t. m. Jožefi Kovačič v vasi Bajnof pri št. Janžu na Dolenjskem. Hiša je bila na prostem. Ogenj je prišel iz peči. Zavarovano je bila za malo vsoto, tako da škoda ne bo krita z zavarovalnino.

d Napad v Orličih. V četrtek 9. septembra ponoči okoli 10. ure je v Orličih blizu Vodnjana potrkalo na vrata kmeta Ivana Orliča. Znotraj je bilo slišati ženski glas: »Kdo je?« Odgovor: »Priatelj!« — Žena odpre in vidi tri zakrinkane može, ki udero v hišo. Dva njih tovariša pa sta strazila zunaj na vogalih. Prvi trije poderejo ženo na tla in gredo noter. Na postelji najdejo 65 letnega starca. Zahtevajo denar. On se jim postavi v bran. Zlomi jim puško, ki so jo naperili proti njemu. Ker ni imel orožja, je začel grizti okoli sebe. Slednjič so ga s kopitom po glavi, da je padel nezavesten. Padli so tudi strelji. Med tem je klicala tudi žena v veži na pomoč. V bližini so patroljirali orožniki in prihiteli na lice mesta. Razbojniki so zbežali. Orožniki so našli na tleh kose mesa in krvavo puškino kopito. Drugi dan so šli preganjat roparje. Aretirali so kaj kmalu vseh pet v vasi Kranceti. Poglavar je bil po rokah in obrazu ves razpraskan; to ga je izdalo.

d Nevaren berač. Neznani 40—45 let star možki je prosil te dni po Raki na Kranjskem in okolici razne podpore v blagu in denarju. Posebno je prosil za žito in je trdil, da je posestnik in da mu je toča popolnoma potokla njegove njive. Pri tej priliki pa je ta možakar ukradel posestniku Francetu Zabkarju v Zalokah pri Raki 6800 dinarjev in je neznan kam pobegnil. Pravijo, da se je v zadnjem času pojavilo več takih sleparjev, ki ne samo da nesramno lažejo, da so pogoreli, marveč zraven še kradejo.

3. oktobra

ves brežiški in krški okraj

v Brežice na shod dr. Korošca
ki bo ob 11. uri dopoldne na dvorišču
gostilne DRUSKOVIČ v Brežicah.

p Dr. Korošev shod v Brežicah. Dne 3. oktobra se bo vršil na dvorišču gostilne Druškovič nasproti samostanske cerkve, ne pa na dvorišču Narodnega doma, kot je bilo to prvotno naznanjeno.

d Če se na brvi skregaš. V Mariboru sta se neko noč dva neznanca na neki brvi, ki vodi čez Dravo, skregala. Močnejši pa ni imel časa se dosti kregati, temveč je nasprotnika pograbil, ga dvignil in ga na glavo postavil v deročo Dravo. Mož pa je slučajno dober plavač, da je priplaval na suho. V vodi se je tudi temeljito iztreznil.

d Nikjer nisi danes več varen. Ko se je vračal pretekli tedn okoli 9 zvečer 50 letni hišni posestnik Janez Trelec iz Ustja št. 5, občina Smartno pri Litiji, domov, je opazil pri vežnih vratih nekega tujca, ki je skušal odpreti vrata. Pristopil je mož k neznanu in ga vprašal, kaj išče in hoče. Neznanec pa mu je sirovo odgovoril, da nabira milodare za pogorelece, cerkve in druge potrebne ustanove. Trelec pa mu tega seveda ni verjel, ker mož nikakor ni izgledal kot kak pošten nabiralec milodarov. Ko je šel Trelec nato proti drugemu koncu hiše, mu je neznanec sledil in ga je nenadoma napadel. Podrl je moža na tla, ga nekaj časa sukaj sem in tja, nato pa je pobegnil. Ko je mož vstal, je opazil, da mu je odnesel ropar srebrno žepno uro s srebrno verižico, vredno 1400 Din. Mož je neznaneg roparja natanko opisal in je upati, da ga bodo kmalu spravili na varno.

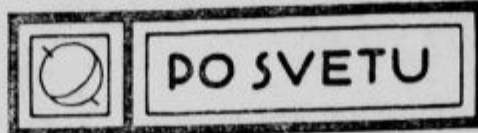
d Kolodvorska služba božja. V Monakovem so uvedli ob nedeljah zjutraj ob pol štirih in ob štirih redno sv. mašo v eni izmed kolodvorskih dvoran. To pa posebno za turiste, ki zgodaj zapuščajo mesto in ostanejo brez maše. Ta zanimiva in zelo umestna dušnopastirska dolžnost se je zelo dobro obnesla. Do 8. avgusta je bilo 130 sv. maš, katerim je prisotvovalo 14.000 oseb in se podelilo 800 sv. obhajil.

d Blagajna kliče na pomoč. Oni dan je bila vsled radovednosti neke ženske vsa varnostna armada mesta Washington v skrajni razburjenosti. Neka uslužbenka državne blagajne je bila radovedna, kako so ustvarjene ključavnice velikih vzdanih blagajn. V ta namen je zasukala ključ ene odprtih blagajn. V tem hipu pa je nastal v celem velikem poslopju, na policijskem ravnatelstvu in drugod silen alarm. Straže so zapirale vse izhode ter bile z orožjem v rokah pripravljene na vse. Policija celega mesta je pazila, kje se bodo pojavili banditi, pa ni bilo nič.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

Nasilja med katoličani v Mehiki se nadaljujejo. Pregarjanje katoličanov v Mehiki še ni prenehalo. V Zamori so vojaki aretirali dva katolika in jih takoj ustrelili ter mrtvi trupli obesili na javnem prostoru pri mestni hiši. V mestu Mehiki so pa 21. septembra policaji vdrli v cerkev, kjer so katoliške žene opravljale skupne molitve. Vse so aretirali in jih vrgli v ječo.

Strašen vihar v Ameriki. V cvetoči ameriški deželi Floridi je pretekli teden divjal strahovit vihar, ki je porušil več lepih mest. Par tisoč ljudi je našlo smrt med razvalinami ali pa so potonili, veliko tisočev jih je pa brez strehe. V celi Ameriki zbirajo darove za ponesrečence.

Konec zasedanja skupščine Društva narodov. Sedmo zasedanje skupščine Društva narodov se je 25. septembra zaključilo. Zaključni govor je imel naš zunanji minister dr. Ninčič, ki je v tem zasedanju predsedoval. Naglašal je svoje veliko veselje nad tem, da so se narodi, ki so se vsled grozne vojne smrtno sovražili, kakor zlasti Nemci in Francozi sprijaznili in sklenili prijateljstvo ter si obljubili, da ne marajo več vojne, ampak hočejo vse spore mirnim potom poravnati.

Revolucija v Albaniji. V severni Albaniji so se nekateri rodovi uprli vladi. Upornike vodi nek bivši oficir. Vlada je poslala nad nje vojaštvo, s katerim so se uporniki že spoprijeli.

Poljska vlada odstopila. Poljski prosvetni in notranji minister sta dobila v narodni skupščini, ki jo Poljaki imenujejo sejm, nezaupnico. Vsled tega je celokupna vlada takoj odstopila.

Spori med češkimi liberalci. V češki narodnosocialistični stranki je prišlo do velikih sporov, ki so končali s tem, da so poslanca Štříbrnija in nekatere njegove prijatelje izključili iz stranke. Ta mož je velik sovražnik katoličanov in sedanjí vodja čeških fašistov. Dela se za velikega narodnega junaka, dočim je bil med vojsko zelo pohleven in se dobričal raznim avstrijskim oficirjem, da bi ga ne vtaknili v vojaško suknjo. Po vojski je pa postal velik kričač in se tako prirnil celo do ministra. Vendar niti lastni pristaši, ki so ga pač dobro poznali mu niso zaupali. Ko je bil minister, ga je še celo predsednik Masaryk dal tajno nadzorovati. Sedaj pa so kričača postavili na hladno. S tem so Čehi tudi pokazali, da prav nič ne marajo fašistov.

Vlada »plemičev« na Madžarskem. Madžari so zelo ponosni na svojo »plemiško« vlado. Ta vlada pa se drži le s tem, da je zatrla vso zborovalno in tiskovno svobodo. Ljudstvo tako ne more in ne sme pokazati nezadovoljstva s svojimi plemiči. Tudi volitve se vrše na tak način, da zmaga tisti, za kogar je vlada. Splošna volitev je bila že davno ukinjena. V podeželskih okrožjih volijo javno. Razume se, da ljudje, ki so gospodarsko odvisni od drugih, ne upajo voliti, kakor bi radi, ampak volijo tako, kakor jim zapovedujejo njihovi go-

p Izid volitev v trgovsko in obrtno zbornico je dosedaj znan samo že v industriji, kjer je v I. kategorijo zmagala lista Zveze industrijcev, v II. in III. kategoriji naša lista, v IV. kategoriji pa liberalna.

p Narodna skupščina se snide 4. oktobra na izredno zasedanje. Na dnevnem redu bodo: zakon o osrednji upravi, sprememba stanovanjskega zakona in nettunske konvencije.

p Češkoslovaški poslanci pridejo na obisk v Belgrad, Zagreb, Split in v Ljubljano. Poslanci bodo 4. oktobra prisostvovali slovesni seji v narodni skupščini. V Ljubljano jih bodo pripeljali naši slovenski poslanci.

p Radičeva stranka v Bosni tako hitro propada, da Radiča resno skrbi. Njegov nasprotnik dr. Nikić razvija baš v Bosni največjo delavnost ter je v Sarajevu ustanovil že tajništvo za svojo stranko. Radičevski poslanec Preka je prepotoval Bosno. Povsod so se mu volilci pritoževali radi brezbriznosti Radičeve stranke za Bosno, tako da bo Preka prisiljen izstopiti iz stranke, če se ne bo ista bolj pobrigala za Bosno. Bosanci tudi radi tega zamerjajo Radičevi stranki, ker je tako zelo centralistična.

p Pašić je napovedal najostrejši boj svojim nasprotnikom v lastnem klubu. Zdi se mu sedaj, ko je Jovanović smrtonevaren bolan, najbolj primeren čas, da pride zopet do prve in edine besede v stranki. Seveda pri tem velja boj tudi sedanjí vladi, ki ni pašičevska in v kateri sedi notranji minister Maksimović, hud nasprotnik Pašićev. Ostro nastopa Pašić tudi proti Radiču in namiguje na Pribečevića, ki ga bo morda rabil v svojem boju za nadoblast v državi. Vsekakor bo prihodnji teden, ko se snide narodna skupščina, prinesel zanimive novice.

spodarji. Da pa le ne bi bil izvoljen kak vladi neljub poslanec, je po volilnem zakonu prepovedano voliti vse tiste, ki jih vlada označi za »nezanesljive«.

Odpor proti diktaturi na španskem je vedno hujši. Za topničarskimi častniki so se spuntali tudi pehotni. Pa tudi med ljudstvom vre. Voditelji strank nameravajo pričeti odkrit boj ne samo proti generalu Primo de Rivera, ampak proti kralju, ki tega generala podpira. Iz vojašnice je vlada odstranila vso municijo in v vsako vojašnico je poslala oddelek posebno zvestega vojaštva. Pričakovati je novih nemirov.

Nezadovoljnost z italijansko-romunsko pogodbo v Romuniji. Romuni so mislili, da bodo Italijane pridobili za to, da jim pridejo na pomoč, če bodo Rusi zahtevali Besarabijo nazaj. Toda Italijani se ne marajo zameriti Rusom, vsled česar v omenjeni pogodbi, ni nobene besedice o obrambi Besarabije. Za romunsko časopisje zelo napada ministrskega predsednika Avarescuja, ki je podpisal pogodbo, s katero Romuni niso prav za prav nič pridobili.

PO DOMOVINI

DRAGA.
(Shod.)

Shod SLS se je vršil pri nas v nedeljo po sv. maši. Pod lipo pred cerkvijo se je zbralo nenavadno veliko občinstva, ki je pazno sledilo izvajanjem posl. Škulja, čigar govor je nam jasno naslikal, kako se ljudstvo prevara in škoduje sebi in drugim, ako ob volitvah ne zbere pravih mož za svoje zastopnike. Ob zadnjih volitvah namreč je nam obrazložil g. Škulj jasen program SLS in velika večina je sklenila glasovati za SLS kandidate. Pa je prišel Prepreluh s svojo politiko in že smo videli Košmelja iz Retij kot moža, ki bosta izvojevala republiko, izvedla agrarno reformo, zmanjšala davke in vse dobre zemlje bodo priplavale v Drago, če te može volimo. In večina je šla z radičevci, zato so mnogi navzočih mučno gledali v tla, ko je g. Škulj vprašal, če je v Drago že prišla republika in koliko delov gozda je že razdeljenih. Tem ponosneje pa smo se zravnali mi zvesti SLS somišljeniki, ki se držimo zvesto enega, in kar bomo tudi dosegli, kot smo razbrali iz poslančevega krepkega govora. S shodom smo bili vsi zelo zadovoljni, navzoči so bili tudi nasprotniki, ki so pa isto pritrjevali z jasnimi dokazi podprtih izvajanjem g. Škulja! Želimo si še takih zborovanj!

LOŠKI POTOK.
(Shod in vodovod.)

V nedeljo smo imeli shod zaupnikov SLS, kjer je posl. Škulj pri dveurnem krepkem govoru temeljito posvetil v današnji položaj skoro pol sveta v političnem in gospodarskem oziru. Naslikal nam je položaj Jugoslavije z ozirom na druge države osobito Italije, kateri smo mi žalibog tako bližnji sosedje. Tudi Zvezo narodov smo si ogledali. Zares zanimivo! Notranjepolitične razmere smo razcepili na najdrobnejše, da smo si od blizu ogledali Radiča, radikale in Puelja, ki sedaj vrši ulogo agenta centralističnih strank in ki naj pridobi Slovence za Radičevo politiko. Kako se pohrvateni Radičevci v Retjah trudijo pridobiti naše glavoze za se, kaže nam zlasti vodovod v Retlah. Tu so namreč odkopali vodno žilo, ki bi se morda dala speljati v vas. Posl. Škulj je par mesecev prej, predno je Puelj postal minister ogledal vodo, skomandiral od države inženerja, ki si je zadevo ogledal in napravil načrt, nakar je Škulj dobil 35.000 dinarjev državne podpore za napeljavo vode. Vse je bilo urejeno in tudi znani republikanec Benček se je priporočal g. Škulju, da se za zadevo zavzame. Ko je bil inženjer si že ogledal, naznanil načrt in ko je bila podpora za časa poljed. ministra Jovanoviča v gen. direkciji voda gotova, so Benčkovi republikanci sporočili ministru Puelju, da se za zadevo on vzame v roko, da bo on imel priznanje in da se bodo združeni Potočani republikanci mogli pred Retjanci pokazati z uspehi. Puelj, ki komaj čaka, kam bi se potaknil in kaj izbil za se politič-

ne koristi, se je pripeljal v Retje, ž njim pa Prepeluh in presrečni Benček že gleda svojo sliko vtisneno na novi vodovod, ki bo še poznim rodovom oznanjala velike zasluge Benčka in Puelja za retjanski vodovod. Že davno prej izposlovane denarje po posl. Škulju sedaj oznanjajo Benčkovi kot uspeh Pueljeve akcije. Do danes seveda se z delom še ni pričelo, upati je, da pride do izpeljave sedaj, ko je posl. Škulj znova zahteval, da inženjer z delom nadaljuje. — Takih načinov se tedaj poslužuje radičevska politika, da bi nase pritegnila naše ljudstvo. Nadalje smo gledali zanimivo borenje Pašiča in drugih za oblast. Iz podrobnih izvajanj smo končno gledali ravne črte politike SLS, ki kažejo doslednost in pošteno delo Jugoslovanskega kluba za dobrobit Slovencev in države. Burno pritrjevanje je izvenelo v ogorčeno grožnjo pri stavku: »Če država daje podporo po Puelju le samo radičevcem, pa naj še radičevci sami plačujejo ogromni davek denarni in krvni.« Soglasno pa se je izrazila zaupnica g. Škulju in Jugoslovanskemu klubu. Vsi pa smo izredno zadovoljni s temeljitim govorom, ki nam je odkril kako škodljiva je politika slovenskih hrvatskih radičevcev.

SV. VID NAD CERKNICO.
(Prenovljena cerkev.)

Pri nas imamo zdaj takorekoč novo cerkev. Lani smo naredili okrog cementen tlak ter popravili in prebarvali streho; letos smo cerkev zunaj prebelili, prenovili altarje in kar je glavno, nam jo je naš stari mojster v freski g. ak. slikar Simon Ogrin s svojim pomočnikom g. Cirilom Križnarjem prav lepo in okusno poslikal. V prvem križnem svodu in ladji so lahko bi rekli »kmetška nebesa«: v štirih medaljonih, katerih okvirji so tako plastično naslikani, da so že stavili ali so zares ali samo »namalani«, so župnik iz Arse sv. Janez Vianney, sv. Izidor, Notburga in lurška Bernardka; v drugem, zaščitniki štirih vidovskih podružnic; na slavaloku molijo angeli Jagnje božje, kar tvori lep prehod iz ladje v presbiterij, kjer so štirje evangelsiti, skupina: mučenje sv. Vida in Srce Jezusovo kot kralj sveta. G. Simon Ogrin je izvršil svoje delo v splošno zadovoljnost in je cerkev vsled svetlih in toplih barv slikarije prav pristrčna. Kdor ne verjame, naj pride pogledat in naj blagohotno spusti tudi kak milodar v pokritje stroškov v pušico sv. Antona v novi kapelici pod zvonikom!

ST. JURIJ POD KUMOM.
(Odhod ljudskega učitelja.)

V Št. Jurju pod Kumom imamo razne večinoma slabe novice skoraj na dnevnem redu. Zadnja nas je hudo presenetila. Pred par dnevi nas je zapustil blagi za vse dobro zelo vneti gosp. nadučitelj Drago Rostohar, ter se preselil v Litijo. Težko ga bomo pogrešali, saj je bil med dru-

gim prava desna roka pri tukajšnjem Prosvetnem društvu in orloveskem odseku, neutrudljiv in za izobrazbo tako vnet človek, da mu ni najti para. — Litijčani so lahko ponosni, ker so dobili tako dobrega šol. voditelja v svojo sredo. — Mi Št. Jurčani pa mu tem potom izrekamo za njegov trud in dobrote najprisrčnejšo hvalo in kličemo: Bog živi!

KOTLJE V MEŽISKI DOLINI.
(Ogenj.)

V torek, dne 14. t. m., popoldne je izbruhnil pri posestniku Vinkotu Gostenčnik p. d. Renarju v Podgori ogenj, ki je popolnoma upepelil gospodarsko poslopje, hišo, ki stoji tik skednja, pa so gasilci z velikim naporom še rešili. Pogorelec trpi veliko škodo, ker so mu zgoreli tudi vsi gospodarski stroji ter mnogo gospodarskega in poljedelskega orodja in pa vsa krma in vse žito, ki je bilo spravljeno v skednju. Škoda se ceni na 70.000 Din, varovalnina pa znaša samo 4000 Din. Ogenj so zanetili otroci.

IZ TREBANJSKE FARE.

Popotnik z Gorenjskega nas je v zadnjem »Domoljubu« sila hvalil. No, človeku se inako stri, ko vidi, kako dober glas o domači fari gre po deželi. Z Rimom nas je popotnik primerjal. Po svetu bodo zdaj mislili, da smo pri nas sami angelci. Pa ni vse zlato, kar se sveti. Da se resnica prav spozna, je treba čuti oba zvona. Sednje fare morda res nimajo toliko slavnosti, a imajo pa marsikaj drugega, česar v naši veliki fari ni. N. pr.: mladeniške Marijine družbe že ni, imajo jo pa okoliške fare. Trebanjska vas sama ni, da bi jo v misel jemal z Rimom. Ne vem kako, da Popotnik ni opazil, da ni bilo niti ene zastave izobešene, ko se je ob jubilejni slavnosti vil lepi spreved po vasi. Pa ko bi Popotnik prišel k jutranji ali deseti maši, bi videl cele trume možakarjev in fantov, ki stoje zunaj cerkve. Vsekako nič Rimu podobno. Pri nas so bili včasih boljši možje. Vsak si je štel pod čast, da bi ga kdo videl postopati med mašo zunaj cerkve. Pobožnosti je pri nas mnogo, še več kot jih je naštel Popotnik. A za krščanstvo v javnem življenju in na političnem polju gre pa trda. Kadar nas bo v fari tri četrtine zavednih mož, ki vedo, kaj je to praktično krščanstvo, tedaj naj nas le pride pohvalit Popotnik. Faran.

IZ SKOCIJANA PRI MOKRONOGU.
(Razno.)

Dne 1. sept. t. l. je od nas g. Martin Bukovec, ki je služil v naši župniji skozi 4 leta. Bog z njim v novi župniji! Koncem meseca avgusta t. l. se je izselil od tu g. Ludovik Pirkovič, šolski upravitelj v službo na Zidani most.

Tukajšnje pokopališče je dostojno prenovljeno, obzidje okoli župne cerkve je čedno sezidano in cesta proti kaplaniji dostojno posuta. Vsa čast gg. farmanskim odbornikom, ki so v to dovolili primerno vsoto, g. župniku in vsem, ki so sodelovali zraven. Soha Marijina na levem stranskem oltarju je lepo preslikana v

IZOBRAZBI

Velik tabor mož in fantov kranjskega okraja v Velesovem

dne 3. oktobra 1926.

Vabimo vse može in fante kranjskega okraja na veliko javno prireditev, ki se bo vršila na rožnicensko nedeljo dne 3. oktobra t. l. pri Materi božji v Velesovem. — Ob 9 v cerkvi služba božja, pri kateri pridiguje vseučiliški profesor g. dr. Gregorij Rožman. Po končani službi božji na prostem pred cerkvijo velik tabor.

Prvi govori g. narodni poslanec dr. Jos. Hohnjec iz Maribora o vprašanju vera in politika. Mladinsko vprašanje obravnava g. dr. Karel Capuder, profesor v Ljubljani; urednik »Slovenca« g. Fran Terseglav pa govori o predmetu: kmet, steber Cerkve in države.

Ker je to naša edina večja prireditev letošnjega leta v kranjskem okraju, vabimo k prav obilni udeležbi vse naše može in fante. Vabljeni in dobrodošli pa so tudi iz drugih sosednjih okrajev.

KZ za kranjski okraj.

Francoski brezverci o francoski šoli.

»Takoimenovane republikanske vlade gredo napačno pot, ko hočejo po gotovem načrtu iztrebiti iz šolskih knjig vsako misel na Boga. Zakaj ni je vzgoje brez vesti. Kar so sejali, to žanjejo. Dvajset let so sejali brezverstvo, danes imajo brezverce, anarhiste in pocestne roparje.« (Camille Flammarion.)

»S tem, da ste hoteli ubiti Boga — ste iztrebili vso potrebno pravost. To morate očitno priznati.« (Socialistični poslanec Allard.)

hvalo in čast zobotehniku g. Alojzija Kastrevec, našemu rojaku, ki je dal kip na svoje stroške prenoviti. Soha sv. Florijana na levem stranskem oltarju je tudi prezlačena, v to gre čast in hvala tuk. prostovoljni požarni bramb. Sv. Peter in Pavel na glavnem oltarju, kakor tudi tabernakelj in zraven klečeča keruba so okusno prenovljeni. To delo je izvršil g. Karel Poglajen, podobarski in mizarški mojster v Škocijanu. Dne 30. avgusta t. l. je upepelil požar v Zburah hlev kovaškega mojstra Lesjaka, pogorela mu je vsa krma in nekaj drugega kmetijskega orodja.

DRAVLJE.

(Društveno delovanje.)

Dravljje so ena tistih vasi, ki ima polno prav delavnih društev. Med zadnjimi ni naše gasilno društvo, ki je vedno med prvimi, kjer je treba pomagati bližnjemu. Že pred dobrimi 20 leti se je ustanovilo društvo in jih je še sedaj 8, ki so bili ob

»Če sem jaz, ki sem bil sin poštene delavske družine, tako globoko padel, je to posledica pouka in vzgoje, ki sem jo prejemal v šoli. Bila je ta šola brez Boga, brez pravosti, šola zločinov.« (Pismo na smrt obsojenega morilca.)

»Za resno mislečega človeka ni nobene dvoma več, da je naraščanje zločinov med mladostnimi osebami v tesni zvezi s poukom, ki ga mladina prejema v današnji šoli.« (Preiskovalni sodnik Guillot v Parizu.)

J. R.—n:

Cerkveno ljudsko petje

v Št. Vidu pri Stični.

(Ob priliki prosvetnega dneva.)

Zapisal bi rad par vtisov, ki sem jih dobil pri sv. maši v Št. Vidu ob priliki blagoslovišče prosvetnega doma. Menda je to edini kraj, kjer je ljudsko petje tako razvito in urejeno, kakor si želi naše glasbeno časopisje. Ker sem stal bolj pred oltarjem, sem imel priliko slišati to petje in uživati lepoto enočno ubranih glasov. Cerkev nabit polna, sv. maša se prične, organist pa pripravi Sattnerjevo »Pred tabo na kolenuh, odmor par sekund, pa vam zapoje vse ljudstvo, da je bilo veselje. Kot val je šlo petje tja do oltarja. Zdelo se je, da je začela peti najprej polovica cerkve, toda kmalu ste mogli slišati otroške glasove okoli oltarja; to vam je bilo nekaj mogočnega, ta sveta čustva, pevski ponos, združen z veliko ponižnostjo.

In tako je šlo naprej s Hribarjevo »Ti o Marijac tja do Hladnikove« »Bodi nam pozdravljena«. Vse kakor v dogovoru z orglami; vse se je lepo pričelo, razmerno fino končalo ter ponavljalo. Težko je dobiti primero, s katero bi označil mogočen vtis, ko so se zlivali glasovi v mogočno enoto.

Zibelki društva in ki so ga spremljali na njegovi poti do danes. Društvo jih ni pozabilo. Povabilo jih je ob svoji dvajsetletnici k mali domači prireditvi, in jih postavilo za vzor svojemu ostalemu članstvu. Kot znak hvaležnosti jim je izročilo prav lepe spominke. Postali so častni člani.

Z bližajočo se jesenjo so kaj živahna postala naša katoliška društva; orlovsko in prosvetno. Že v nedeljo 3. oktobra se bo namreč vprizorila Bevkova drama »Kajna«. L. 1920. je zadobil naš narod dve težki rani. Izgubili smo Koroško, ugrabili so nam Primorje. Tedaj je zavladala nad Primorjem kruta pest italijanskega fašizma. Mnogo jih je v težkih dneh pozabilo in zatajilo svoj jezik, svojo slovensko mater. Kdor je ostal zvest svojemu narodu, mučila ga je sovražna roka z ognjem, pahnila ga je v ječo.

Pride naj vsak, pa bo — ob žalostni šestletnici — videl drobec gorja in trpljenja zaslužjenih bratov.

Bilo je kot roj čebel ali pa got gosto zborjenje potoka.

Kako pa je prišlo do tako urejenega ljudskega petja? Kolikor mi je znano, je imel g. organist Zagar v začetku težave, kakor jih imajo drugod. Ljudje se niso mogli privaditi, marsikoga je navdajala tista pogrešena sramežljivost, ki pač tukaj ni na mestu. Pa vam postavi svoj pevski kader po cerkvi, tu nekaj, tam nekaj, da prekva sijo ostale ljudi, da bi tudi oni peli. Seveda so v začetku peli bolj sami; sčasoma pa se jim je pridružilo še ostalo ljudstvo in začelo se je. Pojejo iz knjižice »Pojtec«, vaje pa imajo v dvorani prosvetnega doma. In tako se vsi nauče besedila in naprava, da znajo kmalu vse na pamet.

Zdi se, da nekateri ne pojmujejo pravilno ljudskega petja; ljudsko petje ni, če poje samo zbor na koru eno- ali dvoglasno iz ljudske pesmarice. Ljudsko petje je to, če poje vse ljudstvo po cerkvi in rekli bi, da je boljše, če gre pevski zbor sam tudi med ljudi, da ni dvojnega petja, ki se ne bi ujemale, namreč zbor na koru in ljudski zbor po cerkvi.

Je tudi res, da ljudje zelo želijo in hočejo peti v cerkvi, pa jim je za to dana le redka prilika; če se pa zopet vpelje ljudsko petje, pa je temu zadoščeno. To vse kar najbolj pospešuje pobožna čustva, ki ne ostanejo samo prazna čustva, ampak vplivajo zelo tudi na voljo, ki hoče urediti življenje po pravi pobožnosti, ki pelje k Bogu.

Prazen je strah, da se z uvajanjem ljudskega petja zatira in zanemarija umetno zborovsko petje. Treba je le nekoliko pogledati na razmere po deželi. Kako težko je dobiti pevce le dvakrat na teden k skušniji, pa še tedaj ne pridejo vsi; petja, oziroma zahteve po petju so pa včasih velike, so nedelje, prazniki, birma, kak tabor itd. In za vse to biti pripravljen z veliko novimi pesmami! To je kaj težko. Če pa zna peti vse ljudstvo, pa zbor poje lahko manjkrat, a tedaj lepo, gladko in ne samo za silo, da je pač nekaj novega. Ljudsko petje je torej velika opora umetnemu zborovskemu petju.

Ni dvoma, da imajo pevovodje in organisti po deželi trdno voljo uvesti ljudsko petje; vendar sami istega ne zmorejo. Treba je, da pride ta želja in cela miselnost iz ljudskih vrst. Kadar boste ve dekleta, vi fantje, ko bo staro in mlado navdušeno za to, tedaj bo ljudsko petje tudi po drugih župnijah dobro uspevalo. Res je, da ljudje že sedaj to žele. A tiste trdne volje, da bi pomagali organistu pri tej stvari, da bi od njega zahtevali, tistega še ni; nasprotno, danes se morajo oni pogajati z ljudmi, da premagajo ozkosrčnost in res vsi pojejo.

Nisem se držal samo Št. Vida; to je bila le lepa prilika, da se opozori ves slovenski narod na nekaj, kar mora gojiti, kar spada takorekoč k njegovemu bistvu. Ni treba, da bi ljudsko petje pomenilo samo petje starih pesmi; imamo tudi dosti novih, modernih, ki so obenem zelo preproste in prisrčne (n. pr.: Premrlova »Do Marije«).

Naj bi te vrstice nikogar ne žalile, ampak vsaj nekoliko navdušile za dobro stvar. Cerkveno ljudsko petje, to je pot, ki nas pelje po Mariji k Jezusu. — Bog živi!

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

To je bila huda pregreha zoper disciplino in zato je ni bilo moči prezreti. Poklicali so mene na pomoč. Dasi sem v navadnem življenju krotke, mirne krvi, sem strastnejši od Radamanta, kadar gre za postavo in red. Naslednjega dne sem poklical hudodelnico pred svoj sodni stol. Prišla je vznemirjena, toda kljubujoča.

»No, to so čedne reči, gospodična,« sem začel. »Poglejmo! Nepokorščina, neposlušnost, trmoglavost, predrznost, upor in kljubovalnost — vse obenem!«

»Jaz nisem mogla drugače,« je odgovorila in spodnja ustnica ji je vztrepetala.

»Ti nisi mogla drugače?« sem ponovil posmehljivo. »Ali nisi znala pesmi?«

»Znala sem jo, toda —« Velikanska solza se ji je nabrala in zdrknila po licu.

»Kaj toda?« sem izpraševal dalje brez usmiljenja.

»Toda (jecanje) — mislila sem (jecanje), da nam ni treba (jecanje) slaviti (jecanje) teh starih Rimljanov (jecanje) zaradi dejanj (jecanje), s kakršnimi so se (jecanje) tudi naši rojaki (jecanje) proslavili (jecanje).«

»To je vse prav, toda ali meniš, da ravna majhno dekletce, oprostí, sem hotel reči, mlada gospodična kot si ti, prav, ako dela vse po svoji glavi?«

Na to nisem slišal odgovora, pač pa precej jokanja za predpasnikom.

»Ali pa veš, kaj se bo zgodilo, če boš tudi naprej tako ravnala?«

»Ne (jecanje) vem.«

»Torej ti najprej povem posledice, ki bodo zadele druge ljudi. Če sporoči kdo v Dublin, da si tukaj predavala to divjo, uporniško pesem, bo nekaj uradnikov umrlo nagle, strašne smrti. In če zve o tem celo ministertvo v Londonu, ali veš, kaj se bo zgodilo?«

»Ne vem.«

»Tedad ti povem. Poslali bi brodovje iz Kanada v Queenstown in bi morda celo poklicali vojake iz Corka.«

Dvomeče me je pogledala.

»To bi pomenilo,« sem nadaljeval brez usmiljenja, »naprtati silno obloženim Ircem še dva ali tri milijone davkov več in vse to zaradi majhnega dekletca, ki ni imelo toliko pameti, da bi znalo krotiti svoje rodoljubje.«

»Toda Vi sami ste večkrat rekli —«

»Naj sem rekel karkoli. Sedaj se pogovoriva o tebi; ali veš, kaj bi se tebi zgodilo? Poslali bi te v Botanyjski zaliv ali Pentonville ali Mountjoy; spala bi na trdem ležišču — ali veš, kaj je trdo ležišče?«

»Slišala (jecanje) sem o njem, toda videla (jecanje) ga nisem.«

»Zaradi tega naj ti nikar ne bo hudo. Poizkusila ga boš še in ta izkušnja ne bo prijetna. Trdo ležišče je slabše od slamnjače in ne veliko boljše od golega kamena. In jesti boš morala z zarjavelo, železno žlico in česati svoje bogate kite, če ti jih ne odstrižejo, z mazanim glavnikom, ki nima skoro nobenega zobu več in ki so ga skozi zadnjih dvajset let rabile vse dočinkne in vsi pijanci.«

Ona se je malo zdrznila.

»In nosila boš veliko, debelo, raskavo obleko, na kateri bo vtisnjen državni grb, in bele, raztrgane nogavice ter čevlje, ki niso bile še nikoli namazani.

Pa čisto prav ti bo. Jaz te bom prišel včasih obiskat in ti bom deklamiral skozi ključavnico v mračno sobo:

Ah, hrabra Kathleen,
glej, zmagana si ti!«

Ta zasmeh jo je zabolet in kljubovalno si je utrla solze. Nato sem nagovoril razred in mu razložil, zakaj je Kathleen zaslužila kazen.

»Tej mladi gospodični sem že povedal, v čem obstoji njena pregreha, ki je v veliko škodo šolski disciplini. Morda ima prav, morda ne, ko bolj ceni junaka O'Dwyerja' kot 'Horacija'. To je stvar okusa. Toda noben otrok nima pravice delati po svoji glavi. Če bi se to dovolilo, bi bila vsa disciplina uničena. Smete se sicer prizadevati, da se odpravi krivica in uveljavi pravica. Toda dokler imamo postave pred seboj črno na belem, se jim moramo pokoravati. V višjih angleških šolah imajo dobro navado, ki prisili nepokorne učence, da se skesajo in poboljšajo. Kaznujejo namreč dijake, ki ne znajo lekcije, s tem, da morajo prepisati petdeset ali sto verzov Virgila ali Homerja. Tako spoznajo, da je laže dobro se naučiti en verz kot jih prepisati petdeset. In zato mi bo tudi gospodična Kathleen Leonard prinesla jutri ono slavno pesem lorda Macaulaya, naslovljeno 'Horacij', vso prepisano s svojo dobro znano pisarniško pisavo, ki jo je s ponosom posnela po pisavi angleških državnih pisaren.«

Vse učenke so vzdihnile, ne vem, ali ker jim je odleglo, ali ker jih je ustrašila strašna razsodba, nato pa so se zopet začeli šolski opravki.

Drugi dan sem točno ob dvajsetih poklical upornico. Približala se je, vsa zardela sramu in s povešeno glavo, ter mi izročila svoj zvezek, zavit v rjav papir in zvezan z rdečo nitjo.

»Prav. Vzajem ga s seboj domov in vse natančno preberem. Toda zapomni si: če je le ena vrstica izpuščena ali ena beseda napačna, boš vse še enkrat pisala.«

Storžek.

Otroška pravljica.

Prevedel dr. Joža Lovrenčič.

»In potem? ...«

»Potem, dragi moj, ostaneva oba v temi.«

»Tedad, očka moj,« je rekel Storžek, »ni, da bi še zgubljala časa. Mislimi morava na to, da čim prej zbeživa ...«

»Zbeživa? ... Kako? ...«

»Skozi usta Morskega volka in se vrževa v morje in odplavava ...«

»Dobro govoriš, dragi Storžek, a jaz ne znam plavati.«

»Kaj zato! ... Na moj hrbet se spravite ko jelec in jaz, ki sem dober plavač, vas prenesem zdravega in nepoškodovanega na obrežje.«

»Prazna želja, dragi moj!« je odgovoril Pepek, stresel glavo in se žalostno nasmehnil. »Kaj se ti zdi mogoče, da bi imel lutek, ki je komaj meter visok, kakor si ti, toliko moči, da bi me prenesel plavaje do obrežja?«

»Poizkusite in videli boste! V vsakem slučaju bova, če je pisano na nebu, da morava umreti, imela veliko tolažbo, ko umreva v objemu drug drugemu.«

Nič drugega ni rekel Storžek, le svečo je vzel v roko in gredeč naprej, da bi svetil, je bodril svojega očka:

»Kar za mano, očka, in nič se ne bojte!«

Tako sta hodila lep kos poti in sta prehodila ves želedec Morskega volka. Ko pa sta prišla do požiravnika, sta se ustavila, da bi si ogledala izhod in počakala ugodnega trenutka ...

Razno.

Prav je imel. Iz Pariza do španske meje je okoli 900 km. Pa je prišel zadnjič neki Amerikanec k izvoščtu v Parizu in ga je vprašal, če ga hoče s kočijo peljati do španske meje, češ, da ne mara železnice. Kočijaž je bil zadovoljen in sta se odpeljala. Lepo mirno sta se vozila en mesec.

Največji otok na svetu je poleg Grönlandije Nova Gvineja; meri 786.000 kvadratnih kilometrov, za tri Jugoslavije in še malo zraven. Otok Borneo ni dosti manjši. Tudi otok Madagaskar je s svojimi 585.000 kv. kilometri še zelo velik, za dve Jugoslaviji in še za tretjino Jugosl. Grönlandija pa meri 2.170.000 kv. kilometrov, akoraj za devet Jugoslavij.

Abd-el-Krima pelje sedaj francoska ladja v prognanstvo. Kakor so svoj čas pregnali Napoleona na otok Sv. Helena, tako so tudi sedaj odkazali Krimu daljnji otok Réunion kot bodoče bivališče. Réunion je majhen otok v skupini Maskarenov vzhodno od Madagaskarja, meri okoli 2000 kv. kilometrov in ima okoli 180.000 prebivalcev. Ves je ognjeniški, glavni ognjenik se dviga do višine 2625 m, torej višje kot Grintovec. Evropejci so se na tem otoku tropičnemu podnebnju popolnoma privadili in pridelujejo z velikim uspehom kavo, sladkor iz trsta, rum, vaniljo, tobak, riž, kakao in dišave. Sicer je Réunion vse nekaj drugega kakor Sv. Helena, a pregnanstvo je pregnanstvo, in v pozabljivosti bo izhiral tam doli nekaj tako mogočni in v svojo pogubo tako zelo slavohepni in vladaželjni Abd-el-Krim.

Kemmerich se imenuje odlični nemški plavač, ki je poskusil svojo moč in spretnost pred kratkim v Kanalu, pa ga je sunil delfin v trebuh in je moral tik pred ciljem odnehati. Sedaj pa je preplaval morskí pas med nemškim otokom Fehmarn in danskim otokom Laaland. Osemnajst kilometrov je morje tam široko, a ker je vse polno tokov, vrtincev itd., je plaval Kemmerich najmanj 30 kilometrov. Porabil je natančno 11 ur. Čez kanal so priplavali v zadnjem času poleg Ederlove in Corsonove še Nemeec Vierkötter v 12 urah in 35 minutah, Francoz Michel v 11 urah in 6 minutah ter Anglež Dorkham v 13 urah in 56 minutah. Na najožjem mestu je Kanal 33 km širok.

Vedeti je treba, da je Morski volk, ki je bil zelo star in imel nadoho ter srčno hibo, bil primoran spati z odprtimi usti. Ko se je priplazil Storžek na zgornji rob goltanca in je pogledal skozi ogromna, na široko odprta usta, je videl zunaj lep kos zvezdnatega neba in čudovito mesečino.

»Zdaj, zdaj je pripraven trenutek,« — je zašepetal, obrnivši se k očku. — »Morski volk spi kakor polh, morje je mirno in svetlo je ko podnevi. Kar za mano, očka, in kmalu bova rešena!...«

Splezala sta pošasti iz goltanca in dospelvi v ogromna usta, sta začela po prstih hoditi po jeziku, ki je bil tako dolg in širok ko kaka steza med gredami v vrtu. Ze sta bila na robu in se pripravljala, da bi se skokoma zagnala v morje in zaplavala, ko je, v najlepšem trenutku, Morski volk kihnil in povzročil tak sunek, da sta Storžek in Peppek odskočila in priletela znova na dno pošastnega želodca.

Ob silovitem padcu je sveča ugasnila in oče in sin sta ostala v temi.

»In zdaj?...« je vprašal Storžek resno.

»Zdaj, otrok moj, sva lepo zgubljeni.«

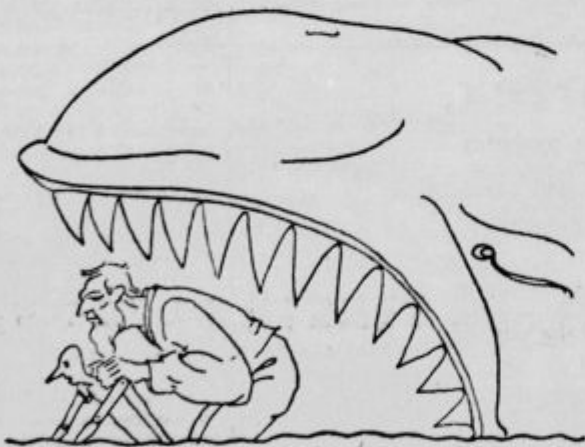
»Zakaj zgubljeni? Dajte mi roko, očka, in glejte, da se vam ne spodrsne!...«

»Kam me pelješ?«

»Znova morava poizkusiti! Za mano in nič se ne bojte!«

Ko je to rekel, je zgrabil Storžek očeta za roko in hodeč po prstih, sta se družno vzpenjala po goltancu morske pošasti in ko sta prehodila jezik, sta se zagnala še čez tri vrste zob. Preden pa sta napravila odločilen skok, je rekel dondek očku:

»Splezajte mi na hrbet in se me tesno, tesno oklenite! Na vse drugo bom mislil jaz!...«

»Splezajte mi na hrbet in se me tesno, tesno oklenite!...«

Komaj se je spravil Peppek na sinov hrbet, se je vrgel Storžek, gotov svojega podjetja, v morje in začel plavati. Morje je bilo mirno kakor olje, luna je svetila v vsej svoji lepoti in Morski volk je tako trdno spal, da bi ga ne zbudil niti s topom.

XXXVI.

Koncem koncev prestane biti Storžek dondek in postane deček.

Medtem ko je Storžek na vse pretege plaval, da bi dosegel obrežje, je opazil, da se je očka, ki ga je nesel okobal na hrbtu in je imel do kolen noge v vodi, pogosto pogosto tresel, kot bi imel ubogi človek tridnevno mrzlico.

Se li je tresel od mraza ali od strahu? Kdo ve?... Mogoče malo radi enega, malo radi drugega. A Storžek, ki je mislil, da se trese od strahu, je rekel, da bi ga potolažil:

»Pogum očka! V par minutah bova na kopnem in rešena bova!«

»Pa kje je to božje obrežje?« je vprašal starček in postajal vedno bolj nemiren in buljil z očmi ko krojač, kadar natika iglo. — »Na vse strani gledam, a ne vidim drugega ko nebo in morje.«

»A jaz vidim tudi obrežje,« — je rekel dondek. »Po vašem sem ko maček: vidim vam bolje ponoči ko podnevi!«

Ubogi Storžek se je delal, kot bi bil dobre volje, a... A pogum mu je začel upadati, moči so mu pešale, dih je težko in upehano... Kratkotamo: nič več ni mogel in obrežje je bilo še vedno daleč.

Plaval je, dokler je še mogel dihati, potem se je obrnil z glavo proti Pepku in presekanu zaklical:

»Očka... pomagajte mi... umiram!...«

In oče in sin sta bila na tem, da utoneta, ko sta zaslišala glas neubrane kitare, ki je rekel:

»Kdo je, ki umira?«

»Ta glas poznam! Si ti Storžek?«

»Jaz. In ti?«

»Tun, tvoj tovariš iz zapore v želodcu Morskega volka.«

»In kako si ušel?«

»Posnemal sem tvoj zgled. Ti si mi pokazal pot in za tabo sem pobegnil tudi jaz.«

»Tun moj, o pravem času si prišel. Prosim te pri ljubezni, ki jo imaš do svojih sinčkov Tunčkov, pomagaj nama, ker sicer sva izgubljeni!«

»Od srca rad. Primita se za moj rep in odpeljem vaju. V štirih minutah sta na obali.«

Peppek in Storžek sta se — kot si morete misliti — koj odzvala vabilu, a mesto bi se oprijela repa, sta menila, da bi bilo bolje, če bi splezala Tunu kar na hrbet in lepo sedela.

»Sva preveč težka?« — je vprašal Storžek.

»Težka? Še sence ne! Zdi se mi, kot bi imel na hrbtu dve prazni školjki,« je odgovoril Tun, ki je bil tolike velikosti in debelosti kot dvoletno tele.

30 kilometrov je pretekel zadnjih nekaj minutah, 42 km pa drugo. Finec v dveh urah in 15 minutah. Avstralec je pa pretekel 42 km v 2 urah in 25 minutah. Na noge, dolenski mi!

Novo hiše na Angliškem. Lani so zgradili na Angleškem toliko novih hiš kot še nikoli prej, več kot jih je bilo pa potrebnih vseh za raščanja prebivalstva. Vojaki so zgradili Angliji vsega skupaj 693.000 hiš. Od teh so jih sklenili dve tretjini zgraditi za sebniki, okoli 460.000.

Hotelski davek. V italijanski potovalci se gotovo spomnijo, da se morali plačati v hotelih posebno doklado k ponočninu, davek na lučar imenovano. Sedaj se ta doklado odpravili.

Rodbinska založba. Italijanski podčastnik iz menzoni je prišel domov na dopust in so mu povedali, da sta mu telca 10 dni umrla oče in mati. Tako je ta vest utihnila vala nanj, da ga je dela kap.

Cičeba se imenuje drugi sin japonskega cesarja. Je eden najboljših turistov sveta in je napravil že vse polno najtrajnejših tur po švicarskih in italijanskih gorah.

Nova polarna ekspedicija. Francozi opremijo novo polarno ekspedicijo obstoječo iz dveh let planov in šestih motorov sani. — Potovala bo v Spitsbergov čez telaj rtiča Barrov na Alci. Poleg voditeljev se v ekspedicije udeležijo mehanikov, dva aviatika, štirje učenjaki, en kino operator in en radiotelegrafist. Norveška letala. Munine bo odpeljala ekspedicija iz Francije v Spitsberge. Aeroplana bodo vzeli na samih seboj, kolikor mogoče daleč, bodo potem sestavili iskali z njima nadaljnjo pot za sani. — Zalog imela ekspedicija s seboj 24.000 kg. doba je pa preračunjena na eno leto.

NAZNANILA

n Katoliško prosvetno društvo in orlovski odsek Vrhpolje pri Moravčah se tem potom najiskrenejše zahvaljujeta vsem bratskim društvom in odsekom od blizu in daleč za tako množestvino udeležbo pri javni prireditvi ob priliki blagoslovljenja novega društvenega doma 12. septembra. Imenoma se zahvaljujemo društvu in srenji iz Moravč za propustitev telovadnega orodja in vso naklonjenost, gosp. kanoniku Ivanu Bizjanu za blagoslovitev in krasen govor, gosp. p. dr. Romanu Tomincu iz Kamnika za nagovor, sploh vsem, ki so količkaj pripomogli, da je prireditev tako lepo uspela. Bog plačaj!

3*

n Sela pri Kamniku. Na rožnovensko nedeljo 3. oktobra 1926 se bo vršil blagoslov nove zastave Mladeniške Marijine družbe in Katoliškega prosvetnega društva. Popoldne ob dveh bodo večernice, nato blagoslov zastave v cerkvi, potem v dvorani prireditve a sledečim sporedom: 1. Pozdrav prijateljem. (Deklamacija.) 2. »Nazaj v planinski raj.« (Mešani zbor.) 3. Zastava — naša vodnica. (Deklamacija.) 4. Fantovska zvestoba. (Fantovska igra v sedmih slikah.) 5. Pozdrav duhovniku-posvečencu. (Deklamacija.) 6. Pozdrav botru in botrici. (Deklamacija.) 7. Dan slave. (Deklamacijska igra v dveh slikah.) Vstopnina prosta. Prostovoljni darovi za zastavo se hvaležno sprejemajo. Vabljeni prisrčno vsi, posebno še člani Mladen. Mar. družb in Kat. prosvet. društev.

n M. Nazaret. Za sedemstoletnico sv. Frančiška bodo od 8 do 10. oktobra duhovne vaje. Začetek 8. (v petek) ob 6., sklep 10. (v nedeljo) popoldne ob 2. s procesijo. Vabljeni vsi tretjeredniki

in nazarske skupščine in drugi, ki so z njo v zvezi. Duhovniki imajo sestanek 8. oktobra ob 10. uri.

n Vrhniško orlovsko okrožje ima svoj redni letni občni zbor dne 3. oktobra ob 11. uri v kulturnem kodelskem domu na Vrhniku. Dnevni red je znanjen v okrožnici št. 596. Po poslovniku se bo izbrala rata udeležiti občnega zbora br. predsednik načelnik. Bog živi! Tajnik. Za orlovsko okrožje Ignacij Kunstelj s. r.

n St. Jošt pri Vrhniku. Tukajšnje izobratno valno društvo vzprizori v nedeljo dne 10. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne ljudsko igro s petimi petih dejanjih: Deseti brat. Vabimo, da poboljša ta dan v največjem številu na prijazni St. Jošt.

n Zahvala. Vrhniška orlovska srenja in pravljajni odbor za ustanovitev odseka v Bevkah se iskreno zahvaljujeta tem potom vsem, ki so kakor koli pripomogli, da se je srenjska prireditev izvršila dne 12. septembra tako dobro. Bog živi. Za orlovsko srenjo Ignacij Kunstelj.

Enrilo
Splošno priljubljen
kavni nadomestek
okusen i cenen.
Dobiva se v vseh
dobro asortiranih
kolonijalnih trgovinah.

Najboljši čevlji
so v Ljubljani
trvdke
PETOVIA.

BUDILKE F. ČUDEN

Prešernova ul. 1

Mati: »Kaj pa delaš, Peterček?« — »Pismo pišem Liziki.« — »Pa saj vendar še ne znaš pisati!« — »Saj tudi Lizika ne zna brati.«

Učiteljica: »No ti mala, povej mi lepo, kako ti je ime?« — Otrok: »Meni je ime Leokadija.« — Učiteljica: »Ah, to je pa res krasno ime. Kako se pa pišeš?« — »Leokadija Krokar.«

DOBRE KNJIGE.

Socialna čitanka. Zbornik poljudnih spisov o socialnem vprašanju. Primerno za društva. 128 strani. Cena 10 Din.

Sanguis martyrur. Roman iz življenja prvih kristjanov-mučenikov. Spisal Louis Bertrand, prevedel Iv. Rejec. 208 strani. Cena 14 Din.

Nevesta s Korinja. Dolenjska povest. Spisal Franc Jaklič. 102 str. male osmerke. Cena 6 Din.

Koledar Goriške Mohorjeve družbe za l. 1926, s spisi škofa Srebrnič, Ivana Trinka, V. Beleta itd. ter z mnogimi slikami. 144 strani 4°. Cena 10 Din.

Vse štiri knjige skupaj stanejo 32 Din. Vse cene poštne prosto. Naročajo se na naslov: Goriška Mohorjeva družba — Gorizia — Corso Verdi št. 1 — Italija. Poštno čekovni račun Ljubljana.

Kdor hoče

biti postržen z dobrim blagom
naj pride ali piše

po sukno ali kangarn za moške in ženske obleke, parhet, slanele, kambrik, rute, odeje itd. v znano in zanesljivo trgovino

R. Miklauc „Pri Škofu“

Ljubljana, Lingarjeva ulica

(v lastnih prostorih)

Obstoj trvdke blizu 60 let

Pri

TEKSTILBAZARJU

v Ljubljani na Kerkovem trgu št. 10,
spodaj in v prvem nadstrop.

se je pričela **jesenska prodaja**

vsakovrstnega blaga za obleko po tako nizkih cenah, da si tega še predstavljati ne morete. Pridite sami pogledat ali pa pišite po cenik.

Najuspešnejše sredstvo za refo domače živinske brezdomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pismal. Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4

VAŽNO!

VAŽNO!

Veliki jesenski tečaj za KROJNO RISANJE IN PRIKROJEVANJE DAMSKIH OBLEK se prične začetkom oktobra t. l. Učenkam z dežele prekrbim hrano in stanovanje po ugodni ceni.

ROZA MEDVED

strokovna učiteljica, Ljubljana, Mestni trg št. 24

Meh za smeh.

»Oče (sinu očitajoč): »Toraj zato sem te dal študirati za zdravnika, da mi sedaj prepoveduješ pijačo?«

Šestletna Minka na svoj rojstni dan: »Kaj ne, mama, danes pred šestimi leti smo ni mene dobili?«

»Ti, kako je to, da vedno vrata moje sobe zapreš, kadar pričnem peti?« je vprašala zobozdravnikova žena svojega moža. — »Veš, ne maram, da bi moji pacijenti mislili, da prihajajo glasovi iz operacijske sobe.«

Okrajni glavar ob priliki neke komisije: »Kolikokrat pa pri vas koljete prešiča?« — »Kmet: »Vsakega samo enkrat.«

Vlak je imel kmalu odpeljati, ko pokliče neki gospod skozi okno vagona ljubljanskega paglavca: »Prinesi mi no brz pol klobase, pa še zase si jo kupi pol; tu imaš deset dinarjev.« Kmalu dečko primaha nazaj ter s polnimi ustmi pravi: »Tu imate sedem dinarjev nazaj; ni bilo nič več dobiti kot polovico.«

»Vi kuharica, klobaso ste zgubili, iz košare vam je padla, najdenino sem si pa kar sam odgriznil.«

V času visoke poštne. »Dragi prijatelj! Želim Ti srečno Novo leto, vesele velikonočne, binkošne in božične praznike, čestitam k Tvojemu godu in k Tvoji poroki, če se boš oženil, kakor tudi ako boš dobil potomca. Ako te doleti kaka nepričakovana sreča, Ti tudi k tej čestitam. Ta karta ima veljavnost pet let. Tisoč pozdravov Tvoj stari Nace.«

Ona: »Ko se poročiva, boš moral kajenje opustiti.« On: »Da.« Ona: »Potem pohajanje v gostilno, igranje kart in take stvari.« On: »Da.« Ona: »Ali je še kaj, kar misliš prostovoljno opustiti?« On: »Seveda je.« Ona: »Kaj pa?« On: »Misel, tebe kdaj vzeti.«

»Hej, vi natak, moj račun znesi le trinajst dinarjev, ne štirinajst.« »Oprostite, sem mislil, da ste praznoverni.«

Starejša vdova je poklicala zdravnika. Ko jo je temeljito preiskal, je rekel: »Za vas bi najbolje, da bi se poročili, potem bo nemir, glavobol in drugo kar izgine.« »Mogoče,« odvrne bolnica, »a ker se

mi tako dopadete, pa me vzemite kar vi.« Presenečen je zdravnik planil po koncu: »Gospodična, mi zdravniki zdravila pač zapišemo, jemljemo jih pa ne.«

Lizika: »Mama, danes ne morem iti v šolo.« Mati: »Zakaj ne?« Lizika: »Zato ker se ne počutim dobro.« Mati: »Kje se ne počutiš dobro?« Lizika: »V šoli.«

Učiteljica je pregledovala šolske naloge ter pri nekem učencu našla, da je napisal namesto številko 11 samo le 1. »Ali ne veš, kako se zapiše še enajst,« ga vpraša učiteljica.

»Gospodična, prosim ne vem na katero stran 1 bi postavil drugo 1.«

Poročena žena: »Moj mož je bil vedno srečen. Kot otrok je padel raz konja, pa mu ni bilo nič. Kot mladeniču se je nekoč led udril pod nogami, pa se ni potopil. Ko je bil pa že dorasel fant, ga je pa nekoč plaz vzel, pa se je rešil.«

Znanec (samec): »In sedaj je že dvajset let oženjen, pa je še živ.«

Nova trgovina manufakture, novo blago in nove nizke cene

Josip Šlibar

Ljubljana, Stari trg 21 poleg Zalaznika

Vodno kolo, železna os dolga 4,30 m, 10 cm v premeru, dva oboda iz N. P. 10 v premeru 4 m ter dvoje zobnih koles prodasta BR. NAGLIČ, šmarca pri Kamniku. 6637

ZGLASITE SE ZARADI
BLAGA ZA OBLEKE
IN PLAŠČE PRI
R. MIKLAUC
LJUBLJANA

TRI

snaži vse v
Vaši hiši

TRI perilo, zastore, preproge, čaše, krožnike,
kuhinjsko posodo in pohištvo

TRI je čudovit za namakanje perila,
beli, pa ne razjeda!
Prepričajte se!

TRI
stane malo,
nudi mnogo!
Tvornice
ZLATOROG
Maribor

Dr. I. Högler

stanuje in ordinira od ponedeljka 27. sept. dalje
v Dalmatinovi ulici štev. 9
(vhod Kralja Petra trg štev. 3).

za ženske kostume, lep karo m Din 42—,
enobarven ševjot 50—, karirano sukno 53—,
karirast ševjot 60—, močan pisan parhant
16—, flanel 12—, oksford 12—, belo platno
10—, klot, cvilih, gradl in vsakovrstno ma-
nufakturo kupite najceneje v veletrgovini
R. STERMECKI, CELJE št. 19.

Kadar greste v Celje, prepričajte se. Cenik
z več tisoč slikami zastoj. Železniška vož-
nju se nakupu primerno povrne. — Trgovel
engro cene.

BRINJE za žganjekuho

nudi najceneje SEVER & KOMP. — Ljubljana.

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa

za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno.

Večletna garancija.

Povsod gre glas, da se v trgovini

F. in I. GORIČAR — »PRI IVANKI« —

Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 29

dobi najboljšo in najcenejšo blago, n. pr.: novodeleto
zimsko blago za moške in ženske obleke, za vrhnje
suknje in plašče, močno blačevino in žamet, bel, siv,
pisan in modni barhent za spodnje in vrhnje obleke,
flanela, kotenina bela, rujava in temno pisana naj-
boljše vrste, ceфир in oxford za srajce, lister, klot,
gradl za žimnice, platno za rjuhe, namizne prta, kras-
nece, klotaste in cajgaste odevje v raznih barvah, kras-
ne garniture za na postelje, flanelaste rjene rute, ve-
lika izbira volnenih jopic in vestic za moške, ženske
in otroke, triko blače, srajce in majice, otroške skoke;
dalje izdelovljene ženske in otroške obleke in pred-
pasnike, moške srajce, ovratnike, nogavice, kravate,
potrebščine za krojače in šivilje itd. — Ker imamo
trgovske prostore v lastni hiši brez velikih režijskih
stroškov, smo zadovoljni rajše z manjšim, a gostejšim
dobičkom, zato kupite pri nas ceneje kot kjerkoli
drugje. — Zahtevajte cenik, ki se pošlje brezplačno,
vzorci pa za tri dni na ogled, ako se pošlje 10 Din
za poštuno.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo
št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000—, vloge nad Din 250,000.000—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje
tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.